

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Metodika založení a provozu živnostenského podnikání

**Methodology of establishment and operation
of the trade business**

Tereza Slavičková

Plzeň 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Metodika založení a provozu živnostenského podnikání“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucí bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne 26. dubna 2021

v. r. Tereza Slavičková

Poděkování

Chtěla bych poděkovat vedoucí bakalářské práce Ing. Lucii Vallišové, Ph.D. za odborné a metodické vedení, cenné rady a připomínky při zpracování této bakalářské práce.

Obsah

Úvod	7
1 Cíl a metodický postup práce	9
2 Živnostenské podnikání.....	11
2.1 Vymezení základních pojmů.....	11
2.2 Historie živnostenského podnikání	13
2.3 Živnostenský zákon.....	14
2.3.1 Nejdůležitější novely živnostenského zákona	14
3 Provozování živnosti.....	17
3.1 Subjekty oprávněné provozovat živnost – fyzická osoba, právnická osoba	17
3.2 Všeobecné a zvláštní podmínky provozování živnosti	18
3.3 Druhy živností.....	19
3.4 Povinnosti podnikatele	21
3.5 Provozování živnosti odpovědným zástupcem	22
3.6 Sídlo/provozovna	23
3.7 Správní poplatky na úseku živnostenského podnikání.....	25
4 Živnostenské oprávnění.....	27
4.1 Rozsah živnostenského podnikání	27
4.2 Vznik živnostenského podnikání	27
4.3 Změna živnostenského podnikání	31
4.4 Přerušování živnostenského podnikání	32
4.5 Zánik živnostenského podnikání.....	33
5 Živnostenská kontrola a přestupky.....	35
5.1 Kontrola.....	35
5.2 Přestupky.....	36

6	Vedení účetnictví/daňové evidence, paušální výdaje	38
6.1	Účetnictví.....	38
6.2	Daňová evidence.....	39
6.3	Paušální výdaje	40
7	Odvod daně	41
7.1	Daň z příjmů fyzických osob.....	42
7.2	Daň z přidané hodnoty.....	43
7.3	Silniční daň.....	44
8	Praktický příklad	45
8.1	Jak založit živnost.....	45
8.2	Provoz živnosti	47
9	Statistické údaje o živnostenském podnikání v rámci obce s rozšířenou působností Horažďovice (Živnostenský úřad Horažďovice)	50
9.1	Základní popis správního obvodu.....	50
9.2	Působnost Živnostenského úřadu Horažďovice	52
9.3	Statistika podnikatelských subjektů.....	52
	Závěr.....	56
	Seznam použitých zdrojů.....	57
	Seznam tabulek.....	61
	Seznam obrázků	62
	Seznam grafů	63
	Seznam použitých zkratk.....	64
	Seznam příloh	65
	Přílohy	
	Abstrakt	
	Abstract	

Úvod

Soukromé podnikání v České republice vstupuje do popředí po pádu komunistického režimu. Nejrozšířenější formou podnikání se stává živnostenské podnikání, kterým se zabývá stále více občanů. Dle statistických údajů Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky mají u nás počty podnikatelských subjektů s živnostenským oprávněním stoupající tendenci. Statistiky dokládají každoroční velké nárůsty počtu podnikatelů, přičemž počty podnikajících fyzických osob jsou několikanásobně vyšší než počty právnických osob.

Živnostenské podnikání je upraveno zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (dále živnostenský zákon). Stejně jako samotné podnikání má svoji historii, tak i právní úprava si prošla svým vývojem. Legislativa pravidelně podléhá neustálým změnám a úpravám, jež mají za cíl zjednodušit administrativní postupy, snížit administrativní zátěž podnikatelských subjektů a v neposlední řadě i pracovníků živnostenských úřadů.

Při zpracování bakalářské práce „Metodika založení a provozu živnostenského podnikání“ autorka vychází z legislativní úpravy platné v roce 2020. K použitým zdrojům patří zejména právní předpisy a odborná literatura. Autorka rovněž využívá odborné praktické zkušenosti zaměstnanců Obecního živnostenského úřadu při Městském úřadu Horažďovice či zkušeností samotných živnostníků. V rámci jednotlivých témat (kapitol) jsou tedy uváděny jednak teoretické, tak i praktické poznatky.

V bakalářské práci je přehledně, stručně a výstižně popsáno podnikání v režimu živnostenského zákona. Poněvadž je zvolené téma velice rozsáhlé, jsou některé oblasti přiblíženy pouze okrajově. Rozsah práce neumožňuje podrobnější rozpracování.

Bakalářská práce je rozdělena na 9 kapitol. Na samém počátku autorka vymezuje základní pojmy v oblasti podnikání, stručně popisuje historii a legislativní vývoj živnostenského zákona včetně novel. V navazujících kapitolách jsou zahrnuty důležité a nejpodstatnější informace zaměřené na provozování živnosti a průběh podnikání od jeho vzniku až po zánik. Samostatná kapitola je věnována živnostenské kontrole a přestupkům na úseku živnostenského podnikání. V další kapitole autorka upozorňuje i na ostatní povinnosti živnostníků spojené zejména s odvodem daní, daňovou evidencí

a účetnictvím. Veškeré shora uvedené teoretické a legislativní poznatky vztahující se k založení a provozu živnostenského podnikání jsou v následující kapitole názorně zapracovány do praktického příkladu. Následující část práce je zaměřena na živnostenské podnikání na území správního obvodu obce s rozšířenou působností Horažďovice. Zde autorka použila statistické údaje Živnostenského úřadu Horažďovice za období od roku 2015 do roku 2019. V závěru je zhodnoceno dosažení cíle dle zadání bakalářské práce.

1 Cíl a metodický postup práce

V bakalářské práci na téma „Metodika založení a provozu živnostenského podnikání“ je zpracována stávající podoba podnikání v režimu živnostenského zákona.

Cílem bakalářské práce je vytvoření jednoduché, ale přesto ucelené, metodiky živnostenského podnikání v České republice na základě platné právní úpravy živnostenského zákona a souvisejících právních předpisů. Dále si autorka práce klade za cíl vytvořit praktický návod pro začínající podnikatele, kteří se rozhodnou začít provozovat podnikání na základě živnostenského oprávnění.

Nástrojem k dosažení cíle bude analýza, především rozbor platné právní úpravy a porovnání a vyhodnocení sebraných dat z databáze živnostenského úřadu ve vybraném správním území za sledované období 2015-2019.

Pro zpracování 2. až 7. kapitoly bakalářské práce autorka provede shromáždění právních předpisů, odborné literatury a jejich následné studium. Práce bude vycházet zejména z platného znění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, nejdůležitějších novel uvedeného zákona a dalších právních předpisů, které souvisejí se živnostenským zákonem a živnostenským podnikáním celkově. Kromě legislativních předpisů a odborné literatury bude čerpáno také z elektronických zdrojů, např. webové stránky Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, webové stránky Plzeňského kraje nebo stránek právního informačního systému. Rozbor právních předpisů bude v 8. kapitole převeden do konkrétního praktického příkladu.

Při zpracování bakalářské práce „Metodika založení a provozu živnostenského podnikání“ autorka vychází z platné právní úpravy platné v roce 2020.

Pro zpracování 9. kapitoly autorka provede sběr sekundárních dat, kdy vyhledá a zpracuje již existující data z databáze obecního živnostenského úřadu. Údaje autorce poskytnou zaměstnanci Městského úřadu Horažďovice, živnostenský odbor. Na základě získaných statistických údajů (počet živnostníků, počet platných živnostenských oprávnění, počet koncesovaných, volných, řemeslných a vázaných živností vždy za příslušný kalendářní rok) budou vypracovány grafy a provedeno jejich vyhodnocení. Zároveň bude provedeno tabulkové vyhodnocení statistických údajů o podnikatelských subjektech a živnostech za všechny obecní živnostenské úřady v Plzeňském kraji.

Tabulka bude obsahovat údaje o průměrném počtu živnostenských oprávnění na jednoho podnikatele pro každou obec s rozšířenou působností samostatně.

Na základě sebraných dat v daném správním území a jejich vyhodnocení si autorka práce potvrdí či vyvrátí předpoklad, že v České republice roste počet podnikatelských subjektů s živnostenským oprávněním. Autorka předpokládá, že v obci s rozšířenou působností Horažďovice stejně jako v celé České republice má počet živnostníků rostoucí charakter.

2 Živnostenské podnikání

Živnostenské podnikání je v současné době nejvíce rozšířená forma podnikatelské činnosti, která představuje specifickou oblast podnikání ve výrobě, obchodu a poskytování služeb (MPO, n.d.).

2.1 Vymezení základních pojmů

Pro čtenářovu snazší orientaci autorka práce nejdříve specifikuje základní pojmy, které se k problematice živnostenského podnikání přímo vztahují.

Živnost

V obecné rovině je živnost chápána jako podnikání na základě zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů. Jde vlastně o legislativní zkrácení výrazu živnostenské podnikání. Definice živnost je specifikována v § 2 uváděného zákona. „*Živností je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem*“ (§ 2 zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání).

Je nutné, aby činnost považovaná za živnost splňovala veškeré znaky (požadavky) uvedené v definici. Tyto znaky musí být splněny současně:

- soustavnost,
- samostatnost,
- provozování živnosti vlastním jménem,
- provozování živnost na vlastní odpovědnost,
- dosažení zisku (Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání).

Požadavek soustavnosti znamená, že podnikatelská činnost musí být trvalá, nesmí být pouze nahodilá. Zároveň ale v rozporu není činnost vykonávaná sezónně. Požadavek samostatnosti je splněn, když podnikatel o činnosti sám rozhoduje, sám si určuje rozsah práce či místo výkonu. Znak provozování vlastním jménem znamená, že podnikatel koná pod svým jménem a příjmením, firmou, obchodním názvem. Požadavkem na vlastní odpovědnost se rozumí riziko podnikatelského rozhodování, kdy podnikatel odpovídá za své závazky. Posledním znakem je dosažení zisku, což znamená, že podnikatelská činnost je realizována za účelem získat zisk, vydělat si. Již není

rozhodující, zda si podnikatel svojí činností skutečně vydělal, ale postačuje pouhý úmysl zisku dosáhnout (Krajský úřad Plzeňského kraje, 2014).

Pojem živnost vychází z obecné definice podnikatele. Významově si jsou oba pojmy hodně blízké, téměř shodné (Krajský úřad Plzeňského kraje, 2014).

Podnikatel

Definici upravuje § 420 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. „*Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele*“ (Eliáš & Svatoš, 2018, s. 128).

Pokud autorka ve své práci užívá termín podnikatel, jedná se o podnikatele v užším slova smyslu, tedy o osoby, které podnikají v režimu živnostenského zákona.

Živnostenské úřady

Na úseku živnostenského podnikání přísluší výkon živnostenského zákona úřadům v souladu se zákonem č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších předpisů. Úřady zajišťují provádění zákona a kontrolu nad jeho dodržováním (Zákon č. 570/1991 Sb., České národní rady o živnostenských úřadech).

Soustava živnostenských úřadů:

- obecní živnostenské úřady (činnost vykonávají odbory obecních úřadů obcí s rozšířenou působností),
- krajské živnostenské úřady (činnost vykonávají odbory krajských úřadů),
- Živnostenský úřad České republiky (činnost vykonává Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky) (Novotný, 2010, s. 181).

Živnostenský rejstřík

Veškeré živnostenské úřady ke své činnosti využívají tzv. živnostenský rejstřík. „*Živnostenský rejstřík je informační systém veřejné správy vedený v elektronické podobě, ve kterém jsou evidovány zákonem stanovené údaje a údaje statistického a evidenčního charakteru související s provozováním živnosti*“ (Kameník, Hrabánková & Orlová, 2018, s. 254).

System spravuje Ministerstvo průmyslu a obchodu a provozovateli jsou obecní a krajské živnostenské úřady. V rejstříku jsou vedeny údaje o podnikatelích včetně jejich změn dle § 60 odst. 2 živnostenského zákona (např. jméno a příjmení podnikatele, adresa bydliště, předmět podnikání, sídlo, adresa provozovny atd.) (MPO, 2017).

Další neméně důležité pojmy, jako např. živnostenské oprávnění, odpovědný zástupce, provozovny, živnostenská kontrola a další, jsou autorkou vysvětlovány v návaznosti na sobě v jednotlivých kapitolách.

2.2 Historie živnostenského podnikání

Vývoj živností byl na našem území spojen s rozvojem měst. Každé řemeslo mělo ve městě svůj cech (pořádek). Cechy zpravidla sdružovaly mistry a tovaryše stejného řemesla. K jejich největšímu rozkvětu docházelo ve 14. století. V té době vznikla cechovní samospráva, která měla na starosti vzdělávání svých členů. Byly dokonce zavedeny povinné mistrovské zkoušky. Tím byla zajištěna určitá kvalita a úroveň výroby. Cechy začaly upadat v 17. a 18. století, kdy stát omezil cechovní práva a zároveň podporoval průmyslovou produkci. Rozvíjela se manufakturní výroba na úkor řemeslné výroby (Mach, 2019, s. 10-11).

Důležitým mezníkem pro rozvoj podnikání byl tzv. Císařský patent panovníka Františka Josefa z roku 1859. Císař vymežil jednotlivé druhy živností na řemeslné, koncesované a svobodné. Jeho živnostenský řád byl opakovaně upravován a byl zrušen až zákonem č. 65/1965 Sb., Zákoník práce (Novotný, 2010, s. 8-9).

V období komunistického režimu nebylo soukromé podnikání žádoucí. Zvrat nastal v roce 1989, kdy po listopadu 1989 došlo k otevření trhu a růstu soukromého podnikání. Za tímto účelem byl přijat zákon č. 103/1990 Sb., kterým se mění hospodářský zákoník, a zákon č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů. Tímto zákonem byly upraveny základní podmínky podnikání (Novotný, 2010, s. 9).

Zlomový rok nastal pro podnikatele v roce 1992, kdy se od 01.01.1992 stal účinným zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání. Právo podnikat bylo navíc v roce 1993 zakotveno i v Listině základních práv a svobod, konkrétně v hlavě 4, článek 26 odst. 1, kde je uvedeno: „Každý má právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, jakož i právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost“ (Zákon

č. 2/1993 Sb., LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součást ústavního pořádku České republiky).

2.3 Živnostenský zákon

Základní právní úpravou na úseku živnostenského podnikání je zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů. Jde o veřejnoprávní normu, která upravuje vztahy mezi podnikateli a státem v živnostenském podnikání, přičemž řeší zejména základní podmínky podnikání. Živnostenský zákon je obecnou právní normou, je tedy provázán s dalšími souvisejícími právními předpisy, např.:

- zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů (Horzinková & Urban, 2018, s. 7-9).

Živnostenský zákon v aktuálním znění obsahuje 6 částí. Každá z těchto částí je rozdělena na jednotlivé hlavy. Součástí zákona jsou přílohy č. 1 až č. 5 (Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání).

2.3.1 Nejdůležitější novely živnostenského zákona

Živnostenský zákon byl od své účinnosti několikrát novelizován. Většina novel byla však spojena se změnami zvláštních právních předpisů a samotné koncepce živnostenského zákona se dotkla minimálně. Všechny nejpodstatnější novely zákona měly zpravidla společný cíl, a to snahu o zjednodušení práce živnostníků při zakládání podnikání i v jeho samotném průběhu (Horzinková & Urban, 2018, s. 9-10).

První zásadní změnu přinesla novela pod zákonem č. 286/1995 Sb., s účinností od 01.01.1996. Novela podstatně zjednodušila vstup do podnikání, a to zejména tím, že u řemeslných živností nebylo třeba v rámci prokázání odborné způsobilosti dokládat praxi v oboru. Dále byly řady živností přesunuty do živností volných, kdy podnikatel musel splnit pouze obecné podmínky (Horzinková & Urban, 2018, s. 9-10).

Další důležitou novelou byl zákon č. 356/1999 Sb., s účinností od 01.03.2000. Zákon přinesl změny ve výkonu státní správy a pro samotné podnikatele další podmínky v oblasti podnikání, např. zpřísnění podmínek pro podnikající zahraniční osoby, větší

požadavky na odbornou způsobilost nebo změnu všeobecných podmínek (úřady začaly vyžadovat doklady o případných daňových nedoplatecích podnikatelů) (Chroustová, 2014, s. 35-37).

V souvislosti se vstupem České republiky do Evropského společenství (EU) byla přijata novela zákonem č. 167/2004 Sb., s účinností od 01.05.2004. Jednalo se o tzv. „euronovelu“, jejímž úkolem bylo dát živnostenský zákon do souladu s právními předpisy Evropské unie. Následovala novelizace provedená zákonem č. 214/2006 Sb., účinná od 01.08.2006, na základě které živnostenské úřady začaly pracovat jako centrální registrační místa. Práci zjednodušily i vytvořené jednotné registrační formuláře (Chroustová, 2014, s. 35-37).

Zatím nejrozsáhlejší novelu přinesl zákon č. 130/2008 Sb., účinný od 01.07.2008. Cílem bylo co nejvíce snížit administrativní zátěž podnikatelů, což se také podařilo. Změnila se místní příslušnost živnostenských úřadů. Na základě této změny mohl podnikatel učinit podání u jakéhokoliv živnostenského úřadu nebo mohl využít nově zavedeného kontaktního místa veřejné správy, což je tzv. Czech POINT (Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál).¹ Ponížení administrativy spočívalo i v zavedení jedné živnosti volné, která obsahuje 80 oborů činností. Novela přinesla také finanční úsporu podnikatelům, poněvadž při ohlášení více živností zároveň uhradili za tento úkon pouze jeden správní poplatek. Nově se novelou stal výpis z živnostenského rejstříku průkazem živnostenského oprávnění podnikatele. Výhodou výpisu je skutečnost, že na jednom dokladu jsou vypsána veškerá oprávnění, jejichž je živnostník držitelem (Chroustová, 2014, s. 37-39).

Další poměrně podstatná novelizace byla provedena zákonem č. 155/2010 Sb., účinným od 01.08.2010. Na základě této novely jsou živnostenské úřady oprávněny žádat si opis soudního rozhodnutí z důvodu posouzení bezúhonnosti. Změna se dotkla také prokazování odborné způsobilosti u některých vázaných a koncesovaných živností. Další snížení administrativní zátěže přinesla novela zákonem č. 169/2012 Sb., který nabyl účinnosti 30.06.2012. Cílem bylo provedení dalších úprav, aby byl vstup do podnikání a samotný průběh jednodušší. Cíle se podařilo dosáhnout např. tím,

¹ „Czech POINT je univerzální kontaktní místo veřejné správy poskytující občanům zejména ověřené výpisy z informačních systémů veřejné správy, např. Výpis z Rejstříku trestů, Výpis z Katastru nemovitostí, Výpis z bodového hodnocení řidiče, Výpis z Veřejných rejstříků atd. a řadu dalších služeb, např. podání Žádosti o zřízení datové schránky nebo autorizovanou konverzi dokumentů“ (Ministerstvo vnitra České republiky, 2020).

že podnikatelé již nemuseli oznamovat údaje, které si živnostenský úřad mohl získat z registrů veřejné správy, a rozšířila se funkce centrálního registračního místa (možnost oznamování změn vůči dotčeným orgánům) (Horzinková & Urban, 2018, s. 12).

Živnostenský zákon byl dále změněn zákonem č. 303/13 Sb., účinnost od 01.01.2014. Tato novela upravuje zejména terminologii v souvislosti s novým občanským zákoníkem (Hradec Králové, n.d.).

Navazovala úprava provedena zákonem č. 140/2014 Sb., s účinností od 01.01.2015. Na základě novely živnostenské úřady pořizují elektronické kopie listinných dokladů, které jsou dokládány při ohlášení/změně živnosti. Kopie ukládají do datového úložiště, může je tedy následně využít i jakýkoliv živnostenský úřad a podnikatel je při dalším jednání již nemusí dokládat, pokud nedošlo k jejich změně (Hradec Králové, n.d.).

Příští novela proběhla zákonem č. 289/2017 Sb., s účinností od 30.09.2017. Novela kromě dalšího umožňuje pracovníkům živnostenských úřadů na základě žádosti vydávat hromadné soubory, tzv. sestavy podnikatelů dle územní působnosti, např. lze zjistit podnikatele s předmětem podnikání zednictví v určitých obcích. Za poskytnutí informací je stanoven správní poplatek (Hradec Králové, n.d.).

Praxe ukazuje, že postupným přijímáním dalších a dalších novel se skutečně snižují nároky na podnikatele. Tuto skutečnost bohužel často vnímají pouze pracovníci živnostenských úřadů. Při své práci totiž zjišťují, že samotní podnikatelé ani nemají přehled o novelách a změnách živnostenského zákona. Novely a změny neznají, pravidelně je nesledují a dozvídají se o nich až zpětně, nejčastěji po osobní návštěvě živnostenského úřadu, případně z tisku nebo veřejného vysílání. Pracovníci živnostenských úřadů se snaží pomoci např. tím, že změny živnostenského zákona zveřejňují na webových stránkách úřadu, ale ne všichni se k informacím dostanou. Podnikatelé jsou toho názoru, že změn je hodně a nestíhají se v nich orientovat. Přínosné změny pro ně samotné často ocení až dodatečně po využití některé služby, např. služby centrálního registračního místa.

3 Provozování živnosti

V následující kapitole autorka rozepisuje problematiku samotného provozování živnosti. Zabývá se otázkou, kdo a za jakých podmínek dle platné české legislativní úpravy může provozovat živnost. Rozděluje jednotlivé druhy živností s uvedením konkrétních příkladů. Popisuje povinnosti podnikatele a případné sankce za porušení nastavených povinností. Zaobírá se rovněž pojmem sídlo/provozovna živnosti, které je třeba od sebe rozlišovat.

3.1 Subjekty oprávněné provozovat živnost – fyzická osoba, právnická osoba

Živnostenský zákon přímo stanovuje subjekty, jež mohou provozovat živnost, a označuje je zkratkou „podnikatel“. Dle uvedeného zákona se jedná pouze o podnikatele, kteří podnikají na základě živnostenského oprávnění, tzv. „živnostníci“. Zákon tímto upozorňuje na skutečnost, že je třeba oddělovat podnikatele ve smyslu občanského zákoníku (Kameník, Hrabánková & Orlová, 2018, s. 43).

Podnikatelé jsou dle živnostenského zákona rozděleni na dvě skupiny – fyzické osoby a právnické osoby. Dále se dělí na tuzemské a zahraniční osoby. Zahraniční osobou se rozumí fyzická osoba, která nemá trvalý pobyt na území České republiky, nebo právnická osoba, která nemá sídlo na území České republiky. Osobou tuzemskou (českou) se naopak rozumí fyzická osoba s bydlištěm, nebo právnická osoba se sídlem na území České republiky. Zahraniční osoby mají povinnost zajistit si překlad cizojazyčných dokladů, které potřebují pro podnikání. Dokládají originál dokumentů a jeho úřední překlad, jež provádí tlumočnické ze seznamu znalců a tlumočnicků (Kameník, Hrabánková & Orlová, 2018, s. 44).

Všem podnikatelům zákon stanovuje všeobecné podmínky provozování živnosti a v některých případech i zvláštní podmínky provozování živnosti (Kameník, Hrabánková & Orlová, 2018, s. 44).

Z praxe vyplývá, že počet podnikajících fyzických osob je mnohonásobně vyšší, než počet podnikajících právnických osob.

3.2 Všeobecné a zvláštní podmínky provozování živnosti

Podmínky provozování živnosti rozděluje živnostenský zákon na všeobecné a zvláštní.

Mezi všeobecné podmínky provozování živnosti fyzickými osobami dle ustanovení § 6 živnostenského zákona patří:

- plná svéprávnost,
- bezúhonnost (§ 6 zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání).

Výrazem plná svéprávnost se rozumí zletilost a způsobilost k právním úkonům. Plné svéprávnosti může být dosaženo ještě před dosažením věku 18 let, a to jejím přiznáním. O přiznání svéprávnosti rozhoduje příslušný soud u nezletilého dítěte staršího 16 let, které prokáže, že je schopno samo se živit, řešit své důležité záležitosti a jeho zákonný zástupce (zpravidla rodič) s tímto souhlasí (Kameník, Hrabánková & Orlová, 2018, s. 47).

Podmínka bezúhonnosti znamená, že osoba nesmí být odsouzena pravomocným rozhodnutím soudu pro trestný čin spáchaný úmyslně. Dále se trestný čin nemůže vztahovat k podnikání nebo souviset s předmětem podnikání, o který žadatel žádá, nebo který ohlašuje. V kompetenci živnostenského úřadu je vyžádání opisu pravomocného rozhodnutí (Kameník, Hrabánková & Orlová, 2018, s. 48).

Bezúhonnost se prokazuje výpisem z evidence rejstříku trestů. Pracovníci živnostenského úřadu disponují oprávněním vstupovat do evidence rejstříku trestů, z něhož si v elektronické podobě výpis vyžádají. Zahraniční osoba prokazuje svou bezúhonnost podobně. Předkládá doklad o bezúhonnosti vydaný státem, jehož je občanem, nebo dle místa svého posledního pobytu. Doklady o bezúhonnosti nesmí být starší než 3 měsíce (Kameník, Hrabánková & Orlová, 2018, s. 50).

Všeobecné podmínky provozování živnosti musí být splněny u všech typů živností (Kameník, Hrabánková & Orlová, 2018, s. 50).

Zvláštní podmínky provozování živnosti upravuje ustanovení § 7 odst. 1 živnostenského zákona. Jsou jimi odborná nebo jiná způsobilost, pokud to živnostenský zákon či zvláštní předpisy vyžadují (§ 7 zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání). Podmínky zahrnují absolvované vzdělání, praxi v oboru či složení zkoušky. V každém oboru je stanovena určitá délka praxe, nebo konkrétní odborné vzdělání (Altaxo SE, n.d.).

Pokud živnostník nespĺňuje zvláštní podmínky provozování živnosti a je rozhodnutý v oboru skutečně podnikat, tak musí využít institutu odpovědného zástupce, viz podkapitola 3.5 (Altaxo SE, n.d.).

Specifické podmínky se týkají živností řemeslných, vázaných a koncesovaných (Altaxo SE, n.d.).

3.3 Druhy živností

Živnostenský zákon rozděluje živnosti podle vzniku práva k provozování na dvě základní skupiny, blíže viz obr. 1:

- ohlašovací živnosti,
- koncesované živnosti (§ 9 zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání).

Seznamy živností jsou uvedeny v přílohách živnostenského zákona, přičemž obsahové náplně jednotlivých živností vycházejí z nařízení vlády č. 278/2008 Sb.

Ohlašovací živnosti vznikají a jsou provozovány na základě ohlášení. Zákon je dělí na řemeslné, vázané a volné živnosti. Podmínkou k provozování řemeslné a vázané živnosti je odborná způsobilost, kdežto u živnosti volné podmínka odborné způsobilosti není stanovena (Kameník, Hrabánková & Orlová, 2018, s. 121-134).

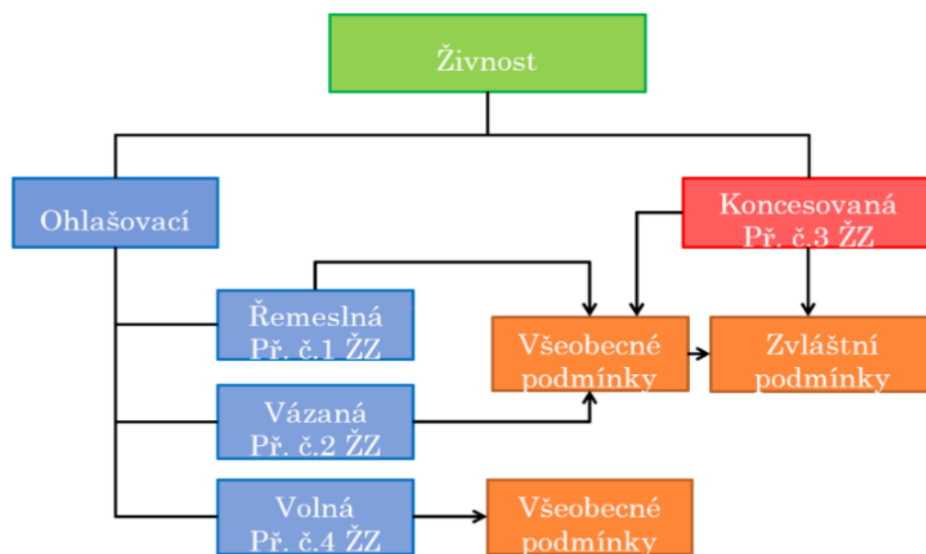
Řemeslné živnosti jsou taxativně uvedeny v příloze č. 1 živnostenského zákona a zároveň zákon v ustanovení § 21 a § 22 živnostenského zákona upravuje podmínky odborné způsobilosti. Zde jsou přesně specifikovány druhy dokladů, jimiž lze prokázat odbornou způsobilost. Jedná se zejména o doklady o ukončeném vzdělání v oboru, které odpovídá danému řemeslu, doklad o ukončení rekvalifikace nebo výkon šestileté praxe v oboru. Příkladem řemeslné živnosti jsou řeznictví, pekařství, cukrářství, zednictví, klempířství, pivovarnictví, mlynářství, mlékárenství (Kameník, Hrabánková & Orlová, 2018, s. 121-134).

Živnosti vázané jsou uvedeny výčtem v příloze č. 2 živnostenského zákona. V této příloze jsou rovněž upraveny podmínky odborné způsobilosti pro jednotlivé předměty podnikání, tedy pro každý předmět podnikání samostatně. Příkladem vázané živnosti jsou oční optika, geologické práce, masérské služby, vedení účetnictví, činnost účetních poradců, provozování autoškoly (Kameník, Hrabánková & Orlová, 2018, s. 141-144).

Pro živnosti volné není zákonem upravena podmínka prokázání odborné ani jiné způsobilosti, což vyplývá ze samotného označení živnosti „volná“. K získání oprávnění pro živnost je tedy dostačující splnění všeobecných podmínek. Jednotlivé obory činností, které spadají do živnosti volné jsou uvedeny v příloze č. 4 živnostenského zákona pod pořadovými čísly 1 až 80. Ve skutečnosti se jedná o 79 oborů činností, poněvadž obor pod číslem 54 (provozování poštovních a zahraničních poštovních služeb) byl v platné úpravě živnostenského zákona vypuštěn. Příkladem volné živnosti jsou chov zvířat a jejich výcvik, výroba a opravy obuvi, výroba hnojiv, výroba zdravotnických prostředků, velkoobchod a maloobchod, ubytovací služby (Kameník, Hrabánková & Orlová, 2018, s. 145-147).

Koncesované živnosti, vyjmenované v příloze č. 3 živnostenského zákona, vznikají a jsou provozovány na základě státního povolení k provozování živnosti neboli koncesí udělenou ve správním řízení. Koncese je vyžadována z důvodu ochrany veřejného zájmu, kdy stát chce mít přehled o počtu těchto živností. Provozování koncesovaných živností proto vyžaduje velké nároky na podmínky provozování živnosti a na zvláštní odbornou způsobilost, která je upravena v příloze č. 3. Typickým znakem živností koncesovaných bývá to, že živnostníkovi mohou být uloženy konkrétní podmínky výkonu živnosti. Příkladem koncesované živnosti jsou provozování cestovní kanceláře, ostraha majetku a osob, provozování pohřební služby, provozování krematoria, výroba a úprava lihu, vnitrozemská vodní doprava, služby soukromých detektivů (Kameník, Hrabánková & Orlová, 2018, s. 148-154).

Obr. 1: Rozdělení živností

Zdroj: Hotelová škola Poděbrady (2013)

3.4 Povinnosti podnikatele

Každý podnikatel má řadu povinností, které jsou upraveny příslušnými právními předpisy. Dotýkají se samotného vzniku živnosti, běžného provozu či zániku živnosti. Např. začínající podnikatel má v první řadě registrační povinnost na úřadech. Musí se zaevidovat na živnostenském úřadu, zdravotní pojišťovně, finančním úřadu a okresní správě sociálního zabezpečení. Autorka problematiku řeší podrobněji v následujících kapitolách (§ 31 zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání).

V živnostenském zákoně je vymezen okruh povinností, které musí podnikatel dodržovat. Zákonem stanovené povinnosti jsou poměrně obsáhlé, široké. Za jejich nedodržování hrozí sankce, a proto by je měl každý živnostník ve svém vlastním zájmu respektovat a řídit se jimi (§ 31 zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání).

Povinnosti podnikatele jsou konkrétně určeny v ustanovení § 31 živnostenského zákona, některé povinnosti jsou podrobněji specifikovány ještě v dalších ustanoveních zákona (§ 31 zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání).

Živnostenský zákon předepisuje podnikateli tyto povinnosti:

- zajistit účast odpovědného zástupce v potřebném rozsahu,
- zajistit výkon živnostenské kontroly,
- řádně označit sídlo, provozovnu a prokázat právní nárok pro užívání prostor,
- mít k dispozici doklady, ze kterých vyplývá způsob nabytí zboží nebo materiálu,
- zajistit přítomnost osoby, jež má znalosti českého či slovenského jazyka, a to v době určené pro prodej nebo poskytování služby,
- odpovědnost za své zaměstnance (zejména za odbornou způsobilost, znalost bezpečnostních a hygienických předpisů a jejich bezúhonnost),
- povinnost prokázat totožnost pracovníkům živnostenského úřadu,
- oznámit živnostenskému úřadu přerušeni živnosti a poté oznámit pokračování v živnosti (úřad skutečnosti vkládá do živnostenského rejstříku),
- vydávat doklady o prodeji zboží nebo poskytnutí služby,
- sdělit pracovníkům živnostenského úřadu, zda živnost provozuje a doložit skutečnost potřebnými doklady (iPodnikatel.cz, 2020b).

Pracovníci živnostenského odboru shodně uvádějí, že podnikatelé vnímají velké množství svých povinností, ale ne vždy je zcela v souladu se zákonem dodržují.

Na řádné plnění svých povinností jsou podnikatelé ze stran živnostenských pracovníků upozorňováni.

3.5 Provozování živnosti odpovědným zástupcem

Problematiku odpovědného zástupce v živnostenském podnikání řeší ustanovení § 11 živnostenského zákona. Právě prostřednictvím tzv. odborného garanta může podnikatel provozovat svou živnost (§ 31 odstavec 1 zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání).

„Odpovědný zástupce je fyzická osoba ustanovená podnikatelem, kterému odpovídá za řádný provoz živnosti a za dodržování živnostenskoprávních předpisů a je k němu ve smluvním vztahu. Nikdo nemůže být ustanoven do funkce odpovědného zástupce pro více než čtyři podnikatele“ (§ 11 odstavec 1 zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání). Počet podnikatelů, pro které může být jedna osoba odpovědným zástupcem, je zákonem omezen, poněvadž samotný odpovědný zástupce se musí na provozu živnosti v potřebném rozsahu podílet. Termín „potřebný rozsah“ není zákonem přesně vymezen, ale měl by být závislý na konkrétní živnosti, velikosti provozu, počtu provozoven atd. (§ 31 odstavec 1 zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání).

Mezi podnikatelem a odpovědným zástupcem je založen smluvní vztah, který ale není žádným právním předpisem upraven. Není tedy dána ani povinnost písemné formy smlouvy, je to však doporučováno. Ve smlouvě by měla být bezpochyby rozepsána vzájemná práva a povinnosti obou smluvních stran (Centrum služeb pro podnikání, 2020).

Odpovědného zástupce je povinen ustanovit podnikatel, který nespĺňuje zvláštní podmínky provozování živnosti (např. vzdělání či praxi). Samotný určený odpovědný zástupce musí potom splňovat všeobecné i zvláštní podmínky a se svým ustanovením do funkce musí souhlasit. Jeho ustanovení je podnikatel povinen oznámit živnostenskému úřadu. Rovněž oznamuje ukončení výkonu funkce odpovědného zástupce (§ 11 zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání).

Praktické zkušenosti ukazují, že institut odpovědného zástupce je v podnikání často využíván, poněvadž sami podnikatelé nemají předepsanou odbornou způsobilost nebo nespĺňují podmínky praxe. U řemeslných živností si v průběhu podnikání podnikatelé téměř vždy praxi doplní (musí ale prokázat, že činnost opravdu provozovali) a poté

pozici odpovědného zástupce ukončí, již ho nepotřebují k podnikání. Složitější je to u koncesovaných a vázaných živností, zde si podnikatel musí dodělat i studium, k čemuž v praxi dochází minimálně. Dále praxe ukazuje, že podnikání prostřednictvím odpovědného zástupce má často pouze formální využití, kdy odpovědný zástupce nemá se samotným provozem živnosti nic společného. Není tedy deklarován odborný výkon provozování živnosti. Porušení povinnosti řádného výkonu odpovědného zástupce není podle živnostenského zákona ani přestupkem.

3.6 Sídlo/provozovna

Pro každého začínajícího živnostníka je důležité vědět, kde bude podnikat. Obecní živnostenské úřady požadují informace o sídle živnosti, případně provozovně. Tyto termíny se liší (iPodnikatel.cz, 2019).

Sídlo

Sídlem se rozumí adresa živnosti, respektive firmy. Je tím tedy myšleno místo, odkud živnostník řídí svou podnikatelskou činnost, je zde běžně k zastížení a jsou mu tam doručovány veškeré písemnosti ze strany správních orgánů. Adresa sídla bývá velice často využívána rovněž jako fakturační adresa (iPodnikatel.cz, 2019).

Živnostník (fyzická osoba) může jako sídlo živnosti používat i adresu svého bydliště. Musí ale počítat s tím, že jeho adresa se stává veřejnou, poněvadž je uvedena ve veřejných rejstřících, které jsou běžně dostupné. Podnikatel musí sídlo označit identifikačními údaji, což je identifikační číslo podnikatele, název, nebo jméno a příjmení. Dále je povinen předložit živnostenskému úřadu doklady, na základě kterých prostor užívá (např. výpis z katastru nemovitostí v případě, že má objekt ve svém osobním vlastnictví, nájemní smlouvu, souhlas vlastníka objektu) (iPodnikatel.cz, 2019).

Všeobecně je dána zásada, že každá živnost má pouze jedno sídlo (iPodnikatel.cz, 2019).

Provozovna

Podle živnostenského zákona se za provozovnu všeobecně považuje vlastní či pronajatý prostor, kde je uskutečňována podnikatelská činnost, blíže není specifikováno, např. prodejna, dílna, kancelář. Zákon dále sděluje, že provozovnou může být i automat, obdobné zařízení sloužící k prodeji zboží či poskytování služeb a mobilní provozovna.

Provozovnou se tedy rozumí i nápojové automaty, automaty s občerstvením, pojízdné prodejny nebo stánky (Kameník, Hrabánková & Orlová, 2018, s. 104-112).

Živnost může být vykonávána ve více provozovnách (jejich počet není omezený) nebo naopak podnikatel provozovnu ani mít nemusí. Např. masérka, která poskytuje své služby klientům doma, provozovnu nemá. Dalším klasickým příkladem jsou řemeslníci (např. elektrikáři, instalatéři, topenáři, zedníci, malíři), kteří rovněž vykonávají živnost přímo u klienta. Tudíž pro ně neplatí povinnosti spojené s provozovnou, jež jsou specifikovány níže (iPodnikatel.cz, 2019).

Ve vztahu k provozovně musí živnostník splnit povinnosti, které zákon požaduje:

- ohlásit předem vznik provozovny na živnostenském úřadě (alespoň 3 dny před zahájením provozu živnosti v provozovně),
- zajistit způsobilost provozovny k výkonu konkrétní živnosti (splnění stavebních, hygienických, požárních předpisů),
- označit provozovnu (Virtuanum, s. r. o., 2020).

Provozovna musí být trvale a viditelně označena. Jak bude toto označení ale blíže vypadat, již zákon neurčuje (např. cedulka, štítek nebo jenom text na papíru v ochranné fólii). Důležité je místo, kde je označení upevněno. Všeobecně se doporučuje provozovnu označit přímo u vstupu (např. u vchodu budovy či u vstupních dveří) (Virtuanum, s. r. o., 2020).

Označení provozovny musí zahrnovat:

- název – název obchodní firmy u právnické osoby, jméno a příjmení živnostníka u fyzické osoby,
- identifikační číslo osoby, tzv. IČO – přiděluje ho živnostenský úřad, který zároveň provede zápis provozovny do živnostenského rejstříku (Virtuanum, s. r. o., 2020).

U provozoven, které zajišťují prodej zboží nebo poskytují služby, musí označení navíc obsahovat:

- informace o prodejní nebo provozní době,
- údaje k odpovědné osobě za činnost provozovny,
- kategorii a třídu zařízení – týká se provozovny, jež poskytuje přechodné ubytování (Virtuanum, s. r. o., 2020).

Mobilní provozovny a automaty je nutné označit údajem o sídle nebo místě podnikání. Odpovědnost za správné označení provozovny je zcela na podnikateli (Virtuanum, s. r. o., 2020).

Podnikatel má své povinnosti rovněž při uzavření provozovny:

- ukončení musí předem oznámit živnostenskému úřadu,
- na provozovně označit začátek a konec uzavření (netýká se mobilních provozoven a automatů),
- sdělit živnostenskému úřadu adresu pro případné vypořádání závazků (Krajský úřad Plzeňského kraje, 2017).

Nesplněním shora popsaných povinností se živnostník dopouští přestupku, za který je sankciován, viz podkapitola 5.2 (Krajský úřad Plzeňského kraje, 2017).

Praxe ukazuje, že pro živnostníky je největším problémem správné označení provozovny, což je nejčastěji zjištěno při kontrolách. V důsledku pravidelných kontrol tohoto pochybení ubývá.

3.7 Správní poplatky na úseku živnostenského podnikání

Otázku správních poplatků řeší zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. V obecné rovině zákon upravuje správní poplatky a výkon jejich správy, zejména jejich vyměňování a vybírání. Úkony, jež podléhají zpoplatnění, jsou vymezeny v položkách sazebníku poplatků, který je přílohou k tomuto zákonu (§ 1, § 2 zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích).

Správní poplatky na úseku živnostenského podnikání jsou v sazebníku vedeny pod položkou č. 24 (Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích).

Tab. 1: Přehled správních poplatků na úseku živnostenského podnikání

a)	Ohlášení živnosti při vstupu do živnostenského podnikání	1 000 Kč
b)	Další ohlášení živnosti	500 Kč
c)	Přijetí žádosti o koncesi při vstupu do živnostenského podnikání	1 000 Kč
d)	Přijetí další žádosti o koncesi	500 Kč
e)	Změna rozhodnutí o udělení koncese	500 Kč
f)	Vydání rozhodnutí o schválení odpovědného zástupce pro koncesovanou živnost	500 Kč
g)	Vydání výpisu z živnostenského rejstříku po provedení oznámené změny	100 Kč
h)	Vydání úplného nebo částečného výpisu z živnostenského rejstříku na žádost za každou i započatou stránku	20 Kč
i)	Vydání sestavy z živnostenského rejstříku na žádost za údaje o jednom podnikateli	5 Kč
j)	Přijetí podání kontaktním místem veřejné správy podle § 72 živnostenského zákona	50 Kč

Zdroj: Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích (2020), zpracováno autorkou

V případě, že začínající živnostník ohlásí zároveň více živností, tak se poplatek dle písmen a) až d) vybírá pouze jednou. Poplatky stanovené v písmenech a) až h) jsou příjmem obce, které bylo podání živnostníka doručeno, respektive jejímu obecnímu živnostenskému úřadu. Poplatek není vyměřen např. v případě vydání prvního výpisu ze živnostenského rejstříku po provedeném zápisu podnikatele, nebo při změně oboru činnosti u živnosti volné (Příloha Sazebník, položka č. 24 zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích).

4 Živnostenské oprávnění

Živnostenské oprávnění je obecně chápáno jako právo živnostensky podnikat, provozovat určité konkrétní činnosti, což je samozřejmě spojeno s řadou povinností. Autorka v kapitole popisuje, jak získat živnostenské oprávnění a jaké povinnosti si plnit při vzniku/změně/zániku živnostenského podnikání.

4.1 Rozsah živnostenského podnikání

Každé oprávnění živnostníka je specifikováno určitým rozsahem, přičemž tento rozsah se posuzuje podle předmětu podnikání. Rozhodující je především konkrétní název předmětu podnikání, který je uveden v živnostenském rejstříku a obsahuje náplň jednotlivých živností. V některých případech je na zvážení živnostníka, zda bude podnikat v plném nebo částečném rozsahu. Například u řemeslné živnosti „Vodoinstalatérství, topenářství“ si živnostník zvolí, zda chce podnikat v úplném rozsahu živnosti, tedy „Vodoinstalatérství, topenářství“, nebo pouze v částečném rozsahu, např. „Topenářství“. Tímto omezením je poté podnikatel ve své činnosti vázán (Kameník, Hrabánková & Orlová, 2018, s. 155-162).

Pracovníci živnostenského odboru mají zkušenost, že podnikatelé si ve většině případů zvolí podnikání v plném rozsahu.

4.2 Vznik živnostenského podnikání

Vznik živnostenského oprávnění záleží na druhu živnosti.

V případě, že se žadatel rozhodne pro živnost volnou, řemeslnou, nebo vázanou, tedy živnosti ohlašovací, musí to nejdříve ohlásit živnostenskému úřadu. Může přitom využít jakýkoliv obecní živnostenský úřad (v rámci celé České republiky vykonává svoji činnost celkem 227 úřadů), přičemž ohlášení provede osobně, elektronicky s elektronickým podpisem, do datové schránky živnostenského úřadu nebo pomocí poštovních služeb. Živnost vzniká dnem ohlášení, nebo dnem, který je při ohlášení uveden (Kameník, Hrabánková & Orlová, 2018, s. 197).

V ustanovení § 45 živnostenského zákona jsou vymezeny náležitosti, které musí žadatel do oznámení povinně uvést. Údaje uvádí dle skutečnosti, zda se jedná o fyzickou či právnickou osobu. Pokud se ohlašovatel rozhodne pro podnikání pomocí

odpovědného zástupce, musí uvést i údaje k jeho osobě. Žadatel o podnikání do ohlášení uvádí jednoznačně předmět podnikání, který musí být v souladu s jednotlivými přílohami živnostenského zákona, viz obr. 1. Pro řemeslné a vázané živnosti stačí uvést předmět podnikání pouze v částečném rozsahu, pokud je takto živnost provozována. Živnost volná musí být uvedena v rozsahu úplném (Kameník, Hrabánková & Orlová, 2018, s. 197).

Podnikatel musí samozřejmě splňovat podmínky bezúhonnosti uvedené v podkapitole 3.2.

Po splnění všech podmínek ke vzniku živnostenského oprávnění запиše podnikatele živnostenský úřad do 5 pracovních dnů do živnostenského rejstříku a vydá mu výpis (výpisem z živnostenského rejstříku podnikatel prokazuje své živnostenské oprávnění). Jestliže podmínky splněny nejsou, žadatel má stanovenou dobu, v rozsahu nejméně 15 dnů, na odstranění nedostatků. Pokud ve stanovené době závady na základě výzvy živnostenského úřadu odstraní, je ohlášení bráno jako bez závad. Když k odstranění nedojde, je ohlášení považováno za nevzniklé (Kameník, Hrabánková & Orlová, 2018, s. 213-214).

Pokud se žadatel rozhodne pro živnost koncesovanou, může začít podnikat až po vydání koncese, o kterou musí požádat živnostenský úřad. Údaje na žádosti se fakticky shodují se žádostí pro ohlašovací živnosti (Kameník, Hrabánková & Orlová, 2018, s. 223).

Po doložení potřebných údajů a dokladů předá živnostenský úřad žádost a nezbytně nutné doklady orgánu státní správy. Ten má 30 dnů od získání dokumentů, pokud není stanoveno jinak, na vyjádření, tedy určení stanoviska. Živnostenský úřad nepotřebuje znát stanovisko orgánu státní správy pouze v případě, že orgán vydal rozhodnutí o udělení souhlasu s podnikáním podle zvláštního předpisu. Z velké části případů koncesovaných živností stanovisko není potřeba (Kameník, Hrabánková & Orlová, 2018, s. 231).

Před samotným udělením koncese živnostenský úřad kontroluje, jestli jsou na straně žadatele splněny všeobecné a zvláštní podmínky pro provozování živnosti. Při nesplnění některých z podmínek, nebo zamítnutí žádosti orgánem státní správy, nemůže být koncese udělena. Pokud ale žadatel při žádosti předloží kromě žádosti i údaje o odpovědné osobě, která podmínky splňuje, živnostenský úřad koncesi udělí. Poté

do 5 pracovních dnů živnostenský úřad zapíše žadatele do živnostenského rejstříku a předá mu výpis (Kameník, Hrabánková & Orlová, 2018, s. 228).

Začínající podnikatel nemá povinnosti pouze vůči živnostenskému úřadu dle živnostenského zákona. Povinností je mnohem více a jsou legislativně upraveny samostatnými právními předpisy ve vztahu k dalším státním orgánům veřejné správy:

- zdravotní pojišťovna,
- okresní správa sociálního zabezpečení,
- úřad práce,
- finanční úřad (iPodnikatel.cz, 2020a).

U příslušné zdravotní pojišťovny je začínající podnikatel povinen učinit registraci v souladu se zákonem č. 48/1977 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Dle uvedeného zákona musí oznámit zahájení/ukončení činnosti. Zákon hovoří o tom, že dnem zahájení činnosti se rozumí okamžik, kdy podnikatel začne skutečně podnikat, tedy je jeho cílem „získat příjem“. Není tím myšleno pouhé získání oprávnění (iPodnikatel.cz, 2020a). Ve vztahu k pojišťovně vzniká podnikateli povinnost platit měsíční zálohy na zdravotní pojištění v souladu se zákonem č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Zákon upravuje výši a úhradu pojistného (§ 1 zákona č. 592/1992 Sb., České národní rady o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění).

Registrační povinnosti o zahájení a ukončení činnosti ve vztahu k příslušné okresní správě sociálního zabezpečení jsou upraveny zákonem č. 582/1992 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Registrací vzniká povinnost platit měsíční zálohy na sociální zabezpečení, které zahrnuje pojistné na nemocenské pojištění, důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, což upravuje zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Platba pojistného na nemocenské pojištění není pro živnostníky povinná, ale v případě nemoci nemají nárok na výplatu nemocenských dávek. Důchodové pojištění má povinnost platit každý podnikatel vykonávající hlavní činnosti. Podnikatel vykonávající činnost vedlejší pouze v případě, že daňový základ dosáhne rozhodné částky pro příslušný kalendářní rok, nebo se k platbě dobrovolně přihlásí (Zákon č. 589/1992 Sb., České národní rady o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti).

Dle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, podnikatel na úřadu práce oznamuje vznik nově vytvořeného (volného) pracovního místa nebo jeho obsazení (Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti).

Dále si musí podnikatel splnit registrační povinnost u místně příslušného správce daně (finanční úřad) a přihlásit se jako plátce daně. Registrační povinnost upravuje obecně zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, a zvláštní ustanovení upravující registrační povinnost jsou obsaženy v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (zákon upravuje daň z příjmů fyzických osob a právnických osob), v zákoně č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů, nebo v zákoně č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů a další. Otázkou daňové evidence a odvodů daně se autorka práce zabývá podrobněji v kapitole 6 a 7 (MPO, 2018).

Shora uvedené úřady mají pro své klienty na příslušných pobočkách v tištěné podobě potřebné formuláře k podání před vstupem do podnikání, ale i během podnikání. Formuláře jsou zpravidla k dispozici i na webových stránkách úřadů v elektronické podobě. Živnostníci si mohou svoji práci usnadnit, pokud ke splnění shora uvedených povinností využijí tzv. centrální registrační místa (CRM), která jsou od roku 2006 provozována na obecních živnostenských úřadech. Na centrálním registračním místě je možné prostřednictvím jednotného registračního formuláře (JRF) učinit registrace, respektive přihlášky do evidencí a plnit si oznamovací povinnosti změn v průběhu živnostenského podnikání ve vztahu k živnostenskému úřadu, okresní správě sociálního zabezpečení, ke zdravotní pojišťovně a k úřadu práce. Ve vztahu k finančnímu úřadu je však i v případě využití centrálního registračního místa zapotřebí vyplnit tiskopisy vydané ministerstvem financí. Jiné formuláře použít nelze (MPO, 2018).

Praxe ukazuje, že zřízení centrálního registračního místa od 01.08.2006 bylo jedním z největších přínosů. Dle názoru pracovníků živnostenského odboru služba CRM hodně zlepšuje komunikaci mezi podnikateli a státními orgány prostřednictvím živnostenských úřadů. Podnikatelé bohužel ve velkém množství službu CRM neznají, tudíž ji ani příliš nevyužívají a jednotlivé dotčené orgány při vstupu do podnikání (registrace) nebo v průběhu podnikání (hlášení změn) kontaktují samostatně (finanční úřad, úřad práce, zdravotní pojišťovna, okresní správa sociálního zabezpečení). Jednotlivě je obcházejí a vyplňují více formulářů. Proto se zaměstnanci živnostenských úřadů snaží o službě

co nejvíce informovat a nabízejí využití služby. Pokud podnikatel se službou CRM během svého podnikání získá zkušenosti, službu následně využívá.

Dotčená ministerstva (Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo zdravotnictví) ve vzájemné spolupráci vytvořila dva druhy jednotného registračního formuláře, přičemž jeden je určen pro fyzické osoby, viz příloha A, a druhý pro právnické osoby. Tímto došlo ke sjednocení náležitostí, jež požadovaly po podnikatelích jednotlivé úřady (podnikatel nemusí stále vyplňovat totožné údaje, zejména identifikační údaje). Jednotný registrační formulář je pro podnikatele celkově jednodušší a přehlednější, k dispozici jim jsou pokyny k vyplnění JRF FO a pokyny JRF PO (MPO, 2020).

Od 01.07.2008 je umožněna plná elektronizace podání živnostenského úřadu na předepsaném tiskopise JRF. Pracovnice živnostenského odboru vnímají, že elektronické podání je pro podnikatele mnohem rychlejší, než vyplnění listinného formuláře (musí vyplňovat více údajů), přesto jim praktické zkušenosti ukazují, že podnikatelé stále upřednostňují osobní jednání na živnostenském úřadě, kde tiskopis JRF elektronicky vyplní sám zaměstnanec a předloží ho podnikateli k podpisu. Od zavedení elektronického podání je tímto způsobem doručeno minimální množství žádostí.

4.3 Změna živnostenského podnikání

Podnikatel má povinnost informovat živnostenský úřad o všech změnách a doplněních, které se týkají skutečností, jež jsou uvedeny v ohlášení živnosti. Změny musí podnikatel doložit živnostenskému úřadu do 15 dnů ode dne, kdy nastaly. Výjimkou jsou údaje, které má živnostenský úřad přístupné v elektronickém úložišti živnostenského rejstříku. V tomto případě nemá podnikatel oznamovací povinnost a živnostenský úřad zaznamená změny do živnostenského rejstříku bez nahlášení podnikatele (např. změna sídla, změna bydliště podnikatele) (Kameník & Hrabánková & Orlová, 2018, s. 220-221).

Po oznámení ze strany podnikatele pracovníci živnostenského úřadu následně provedou změnu v živnostenském rejstříku a podle druhu změny poskytnou podnikateli výpis s novými údaji. Pro fyzické osoby podle § 47 odst. 2 živnostenského zákona a pro právnické osoby dle § 47 odst. 3 živnostenského zákona. Jestliže se jedná o změny,

kvůli kterým není potřeba změna výpisu, živnostenský úřad pouze informuje podnikatele o zapsání změn, ve většině případů potvrzením o zápisu do živnostenského rejstříku (Kameník & Hrabánková & Orlová, 2018, s. 220-221).

Často se stává, že si podnikatel nesplní oznamovací povinnost a provedené změny nenahlásí. Jestliže živnostenský úřad změny sám zjistí, tak má zákonem stanovenou povinnost zapsat zjištěné změny bez odkladu do živnostenského rejstříku. Tím je zajištěno, že údaje jsou v rejstříku aktuální (Kameník, Hrabánková & Orlová, 2018, s. 221).

Běžná praxe potvrzuje, že podnikatelé změny skutečně nenahlašují, a to i přesto, že pracovníci na tuto povinnost průběžně upozorňují, např. při osobních návštěvách živnostníků na úřadech.

4.4 Přerušeni živnostenského podnikání

Přerušeni živnostenského oprávnění je celkem nenáročný úkon, pro který se může živnostník rozhodnout z jakéhokoliv důvodu. Důvodem může být např. současná situace v souvislosti s výskytem epidemiologického onemocnění COVID-19, kdy je řada živností s ohledem na přijatá karanténní opatření omezena ve své činnosti.

Podnikatel musí svůj záměr o přerušeni ohlásit obecnímu živnostenskému úřadu, který o této skutečnosti provede zápis do živnostenského rejstříku. Přerušeni je možné nejdříve dnem doručení oznámení živnostenskému úřadu nebo pozdějším dnem. Vždy se uvádí předpokládaný termín obnovení živnosti. Toto datum je možné následně kdykoliv změnit a lze pokračovat v provozování ještě před uplynutím této doby. Ze strany podnikatele je vyplňován tzv. „změnový list“, který je rozdílný pro FO a PO. O změně jsou tudíž prostřednictvím jednotného registračního formuláře vyrozuměny i další dotčené úřady (Krajský úřad Plzeňského kraje, 2010).

Přerušeni lze provést na libovolně dlouhé období. Během této doby však podnikatel nemůže vykonávat svou živnostenskou činnost. Proto je velice důležité předem zvážit, jak se živností naložit. Nejčastěji živnostníci rozmyšlí, zda činnost definitivně ukončit (zánik živnosti na vlastní žádost) nebo ji pouze dočasně přerušit. Po administrativní stránce se ukončení živnosti a přerušeni živnosti příliš neliší. Významný rozdíl je ale při případném obnovení. Při přerušeni může živnostník opět začít podnikat prakticky ze dne na den, a to bez finanční zátěže (již se nehradí úřadu správní poplatky). Kdežto

při úplném zrušení si musí podnikatel opět obstarat živnostenské oprávnění a s tím spojené další náležitosti a samozřejmostí zůstává i úhrada správních poplatků. Pokud tedy podnikatel není přesvědčený o zrušení, např. vývoj situace v jeho oboru živnosti je nejistý, je lepší zvolit pouze přerušení. K zániku lze poté přistoupit vždy (Mafra, a. s., 2020).

V praxi bývá možnosti přerušení velmi často využíváno. Pracovníci živnostníkům připomínají povinnost přijít nahlásit, že přerušení ukončují a opět začínají podnikat.

4.5 Zánik živnostenského podnikání

Zánik živnostenského oprávnění řeší živnostenský zákon od ustanovení § 57. Jsou zde uvedeny důvody, na základě kterých oprávnění zaniká:

- smrt podnikatele,
- zánik právnické osoby,
- uplynutí doby (týká se oprávnění, které bylo vydáno na určitou dobu a tato doba již uplynula, podnikatel má však právo žádat o prodloužení),
- výmaz zahraniční osoby z obchodního rejstříku,
- rozhodnutí živnostenského úřadu o zrušení živnostenského oprávnění (Kameník, Hrabánková & Orlová, 2018, s. 236).

Živnostenský úřad je oprávněn/povinen zrušit živnostenské oprávnění podnikatele, pokud má k tomu zákonem stanovené důvody. Ke zrušení dojde ve správním řízení, kdy vydáním rozhodnutí o zrušení, živnostenské oprávnění zaniká. Účinek rozhodnutí nastává dnem jeho právní moci. Kromě rozhodnutí o zrušení může živnostenský úřad vydat rozhodnutí o pozastavení provozování živnosti. Na základě tohoto rozhodnutí oprávnění nezaniká, ale podnikatel nemůže po určitou dobu podnikat (Mylaw, s. r. o., 2020).

Živnostenský úřad zruší živnostenské oprávnění, pokud podnikatel již nesplňuje všeobecné podmínky provozování živnosti (přestal splňovat podmínku svéprávnosti nebo bezúhonnosti), nastaly překážky stanovené zákonem, podnikatel neprokázal právní důvod užívání prostor nebo o zrušení sám požádal. V tomto případě je oprávnění zrušeno ke dni, které podnikatel uvede ve své žádosti, nejdříve však ke dni, kdy je žádost doručena živnostenskému úřadu. V případě, že podnikatel žádné konkrétní datum neuvede, oprávnění je zrušeno dnem právní moci rozhodnutí. Dalším důvodem

pro zrušení může být skutečnost, že podnikatel nepodniká déle než 4 roky (Mylaw, s. r. o., 2020).

Zákon uvádí dále důvody, kdy je úřad oprávněn zrušit nebo pozastavit provozování živnosti. Jde o případy, kdy podnikatel porušuje podmínky stanovené zákonem nebo úřad koná na základě návrhu příslušné správy sociálního zabezpečení, když podnikatel řádně neplní závazky vůči státu. Pozastavení provozování živnosti přichází v úvahu i u provozoven, kde jsou porušovány povinnosti stanovené zákonem nebo zvláštní předpisy (např. závažné porušování požárních předpisů) (Mylaw, s. r. o., 2020).

Zrušení živnostenského oprávnění nepodléhá správnímu poplatku (Mylaw, s. r. o., 2020).

Praktické zkušenosti ukazují, že k zániku nejčastěji dochází z důvodu smrti a na vlastní žádost podnikatele. Poměr zániku z uvedených důvodů je vyrovnaný.

5 Živnostenská kontrola a přestupky

Kapitola stručně pojednává o kontrolách vykonávaných živnostenskými úřady a řeší problematiku přestupků na úseku živnostenského podnikání.

5.1 Kontrola

Živnostenská kontrola se do zákona dostala začátkem roku 1996 a postupně byla několikrát novelizována. Spadá do kompetence živnostenských úřadů a je zaměřena na neoprávněné podnikání. Úřady kontrolují, jak podnikatelé dodržují povinnosti stanovené živnostenským zákonem a dalšími legislativními předpisy vztahujícími se na živnostenské podnikání. Dále sledují poskytování služeb a provoz koncesovaných živností dle koncesní listiny (Kameník, Hrabánková & Orlová, 2018, s. 259).

Samotnou kontrolu vykonávají pracovníci obecních živnostenských úřadů (kontrolní orgán), kteří se prokazují průkazem zaměstnance úřadu či prověřením. Vyšší orgány, tedy krajské živnostenské úřady a Živnostenský úřad České republiky (tím je Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR), mohou kontroly nařídit (Hospodářská komora ČR, 2017).

Dále se kontroly účastní tzv. kontrolovaná osoba, což je fyzická nebo právnická podnikající osoba. Podnikatel se může při kontrole nechat zastoupit na základě udělené plné moci a je oprávněn přizvat si třetí osobu. Při kontrole je zjišťován skutečný stav v nezbytném rozsahu pro splnění účelu kontroly. Po provedené kontrole kontrolní orgán sepíše protokol v písemné podobě, kde se zaměří na průběh kontroly a zjištěné skutečnosti, zejména zda si podnikatel řádně plní či neplní své povinnosti. Pokud živnostenský úřad zjistí nedostatky, lze podnikateli v rozhodnutí nařídit jejich odstranění. Zároveň je zde uvedena závazná lhůta, do kdy musí podnikatel nedostatky napravit v souladu se zákonem. Proti rozhodnutí správního orgánu se může kontrolovaná osoba odvolat (Hospodářská komora ČR, 2017).

5.2 Přestupky

„Přestupek je delikttní jednání nižšího stupně závažnosti než trestný čin, které je společensky škodlivé a které je výslovně za přestupek označeno zákonem“ (Zákon č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich).

Aktuální úprava přestupků vychází ze zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů. Přestupkový zákon zahrnuje podmínky odpovědnosti podnikatelů za porušení jejich povinností, jež jim ukládá zákon. Přestupky proti živnostenskému zákonu v prvním stupni projednávají obecní živnostenské úřady, které mohou uložit tresty formou pokuty nebo napomenutí. Napomenutí je mírnější správní trest, který má především výchovný charakter a je ukládán za přestupky málo společensky škodlivé. Uložené pokuty vybírá a vymáhá úřad, který je stanovil. Pokuty jsou příjmem obecního rozpočtu (Zákon č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich).

Přestupky a správní delikty dle živnostenského zákona a výše pokut jsou upraveny v § 61 až § 63, viz tab. 2 a tab. 3.

Tab. 2: Přehled nejčastějších přestupků fyzických osob a možných pokut

Přestupek	Pokuta
Předložení nepravdivého čestného prohlášení o bezúhonnosti	do 100 000 Kč
Provozování volné živnosti bez živnostenského oprávnění	do 500 000 Kč
Provozování řemeslné a vázané živnosti bez oprávnění	do 750 000 Kč
Provozování koncesované živnosti bez živnostenského oprávnění	do 1 000 000 Kč

Zdroj: Hospodářská komora ČR (2017)

Tab. 3: Přehled nejčastějších správních deliktů právnických osob a OSVČ a možných pokut

Správní delikt	Pokuta
Neoznámení pokračování v živnosti	do 10 000 Kč
Neoznačení provozovny	do 50 000 Kč
Neoznámení odpovědného zástupce	do 100 000 Kč
Na žádost zákazníka nevydání dokladu o prodeji zboží nebo poskytnutí služby	do 1 000 000 Kč

Zdroj: Hospodářská komora ČR (2017)

Kromě shora uvedených přestupků se mohou podnikatelé dopustit i trestných činů, za které jim hrozí trestněprávní postihy. Problematiku řeší trestní zákoník (Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník).

Dle praktických zkušeností pracovníci živnostenských úřadů provedou 100 až 120 kontrol ročně. Nejčastěji jde o porušení živnostenského zákona, kdy podnikatelé nemají řádně nahlášeno zahájení a ukončení živnosti v provozovně a mají špatně označenou provozovnu. Zde pracovníci vystavují tzv. příkaz na místě (dříve bloková pokuta). Dále často řeší i neoprávněné podnikání. Tento přestupek nelze vyřešit na místě, ale řeší se ve správním řízení. Pracovníci vnímají, že pochybení je způsobeno neznalostí podnikatelů, poněvadž živností je velké množství a oni se v problematice neorientují. Tudíž živnost sice mají, ale nemají ji přímo na předmět, který provozují.

6 Vedení účetnictví/daňové evidence, paušální výdaje

Každý živnostník má povinnost při provozu podnikání vést dle výše svého ročního obratu nebo na základě svého uvážení tzv. daňovou evidenci či účetnictví, popřípadě paušální výdaje.

6.1 Účetnictví

Účetnictví upravuje zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů a související předpisy. Živnostníci se dále řídí vyhláškou č. 500/2002 Sb. a Českými účetními standardy pro podnikatele (Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví).

Účetnictví zaznamenává stav a pohyb aktiv a pasiv, nákladů a výnosů.

Fyzické osoby mají povinnost vést účetnictví, pokud:

- jsou zapsané v obchodním rejstříku,
- jejich obrat za 12 po sobě jdoucích měsíců přesáhl částku 25 000 000 Kč,
- ukládá jim to zvláštní předpis,
- rozhodnou se vést účetnictví dobrovolně (Stormware, s. r. o., 2018).

Právnícké osoby musejí vést účetnictví povinně, kdežto fyzické osoby se mohou sami rozhodnout (pokud se nejedná o výše uvedené případy), zda chtějí vést účetnictví, daňovou evidenci, případně využívat paušální výdaje (Stormware, s. r. o., 2018).

Účetnictví je vedeno za určitý časový interval. Může se jednat o kalendářní rok, kdy je účetnictví vedeno od 01.01. do 31.12. současného roku nebo o hospodářský rok, kdy je účetnictví vedeno např. od 01.04. současného roku do 31.03. roku následujícího, využívají např. zemědělci (Finanční správa, n.d.b).

V průběhu celého období jsou vytvářeny účetní záznamy, na základě kterých je účetnictví vedeno. Pro samotné účetnictví je využívána směrná účtová osnova, jež obsahuje 10 účtových tříd či účtový rozvrh. Ten si každá firma vytváří sama (EK Partners, s. r. o., 2020).

Účetní závěrku lze během období provést opakovaně, minimálně však jedenkrát ročně, a to k rozvahovému dni. Probíhá uzavření účtů převodem jejich zůstatků na účty 702 a 710. Sestavuje se rozvaha, výkaz zisků a ztráty, přehled o peněžních tocích, přehled o změnách vlastního kapitálu a příloha k účetní závěrce (EK Partners, s. r. o., 2020).

Podnikatel má povinnost uchovávat účetní záznamy, a to účetní závěrku a výroční zprávu 10 let a zbylé doklady po dobu 5 let (Stormware, s. r. o., 2012b).

Od samotných živnostníků autorka práce zjistila, že ke zpracování účetnictví velice často využívají služeb odborného pracovníka. Jedná se o zaměstnance firmy nebo mají externí účetní. Ve většině případů je k vedení účetnictví použit speciální účetní program.

6.2 Daňová evidence

Daňovou evidenci upravuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Daňová evidence je zaměřena zejména na finanční toky (příjem, výdej), kdy podnikatel vede záznamy o příjmech a výdajích v nezbytném členění pro výpočet základu daně a zároveň vede záznamy o majetku a závazcích (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů).

Daňovou evidenci mohou vést fyzické osoby, které podnikají, nevedou podvojně účetnictví a své výdaje neprokazují prostřednictvím paušálních (procentuálních) výdajů. Jedná se tedy o všechny podnikatele (fyzické osoby), kteří nejsou zapsaní v obchodním rejstříku a jejich roční obrat je nižší než 25 000 000 Kč (Firemnífinance.cz, n.d.).

Legislativně není upraven způsob vedení daňové evidence. Ani v samotném zákonu o daních z příjmů není stanoveno, jak má podnikatel daňovou evidenci skutečně vést. Zákon uvádí pouze, jak má být oceněn majetek, závazky, informace o inventarizaci a archivaci a co podnikatel pomocí daňové evidence zjistí. Je tedy pouze na podnikateli, zda si daňovou evidenci povede v účetním programu nebo pomocí např. Excelu. Podnikatel musí mít však na paměti, že na základě své evidence bude finančnímu úřadu dokládat, že do daňového přiznání uvedl příjmy a výdaje ve skutečné výši a daňová evidence splňuje všechny potřebné podmínky (Ucto-Tichy.cz, n.d.).

Evidence příjmů a výdajů musí být oddělena od evidence majetku a závazků. Příjmy podnikatel musí členit na příjmy daňové a příjmy nedaňové. Výdaje rozděluje na výdaje, které lze odečíst od základu daně a výdaje, které základ daně neovlivňují (Ucto-Tichy.cz, n.d.).

Evidence příjmů a výdajů je nezbytná pro výpočet základu daně z příjmů. Během celého roku se do evidence zaznamenávají pohyby peněz v hotovosti i na bankovním účtu. Pokud je podnikatel plátcem DPH, musí zde uvádět také uskutečněná a přijatá

plnění. Živnostník do evidence zapisuje na základě příjmového pokladního dokladu, výdajového pokladního dokladu nebo výpisu z běžného účtu (Ucto-Tichy.cz, n.d.).

Do evidence majetku a závazků podnikatel uvádí veškeré závazky, tedy platby, které dluží ostatním subjektům a pohledávky, tedy peníze, které dluží druhé subjekty podnikateli. Pokud je celá částka okamžitě zaplacená v hotovosti, pohledávka ani závazek nevznikají. Majetek podnikatel člení na „drobný majetek“ a dlouhodobý majetek. Dlouhodobý majetek se odepisuje pomocí odpisů (Ucto-Tichy.cz, n.d.).

Alespoň jednou ročně je podnikatel povinen provádět inventarizaci, jejímž cílem je zjistit skutečný stav zásob, pohledávek, závazků a hmotného majetku. Zjišťuje, zda skutečný stav odpovídá stavu uvedenému v daňové evidenci (Jakpodnikat.cz, 2021a).

Podnikatel má povinnost uchovávat daňové evidence a všechny doklady k nim potřebné po dobu stanovenou zákonem (Jakpodnikat.cz, 2021a).

Od živnostníků, kteří si vedou daňovou evidenci, autorka práce zjistila, že si ji podnikatelé zpravidla zpracovávají sami. Považují ji za jednodušší než účetnictví.

6.3 Paušální výdaje

Za ještě o něco jednodušší verzi, než je daňová evidence, jsou považovány paušální výdaje, kdy podnikatel zaznamenává pouze příjmy a pohledávky od 01.01. do 31.12. daného kalendářního roku. Výdaje neprokazuje na základě dokladů, ale jsou stanoveny procentuálně z příjmů. Doklady s příjmy a pohledávky je podnikatel povinen uchovávat a archivovat pro případnou kontrolu živnostenského úřadu. Podnikatelé volí variantu paušálních výdajů většinou v případě, kdy jsou procentuálně stanovené výdaje vyšší než výdaje skutečné (Jakpodnikat.cz, 2021b).

Procento z příjmů je stanovené na základě druhu podnikání, jeho výše je upravena v § 7 odst. 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Pokud má živnostník více příjmů a každý z nich spadá do jiné procentuální kategorie, musí je evidovat zvlášť a následně je také jednotlivě vypočítat. Nelze kombinovat výdaje paušální, tedy procentuální, a skutečné (Jakpodnikat.cz, 2021b).

Výdaje určené z příjmů jsou ve výši 30 %, 40 %, 60 % a 80 %. Jednotlivé kategorie mají navíc stanovenou maximální roční částku výdajů, kterou lze odečíst (Jakpodnikat.cz, 2021b).

7 Odvod daně

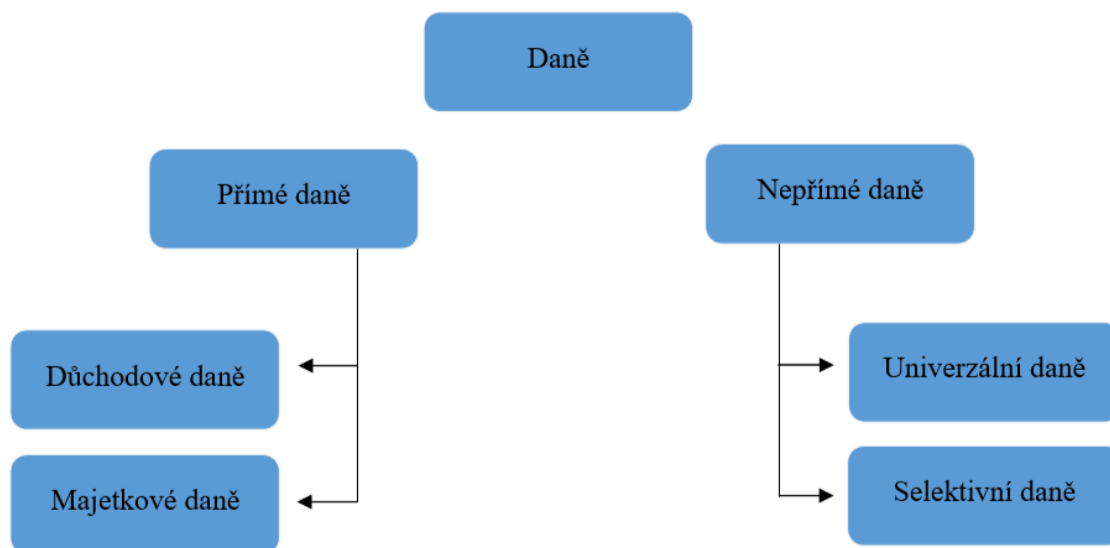
Všichni občané České republiky mají povinnost platit daně, výjimkou nejsou ani živnostníci.

V souladu se zákonem č. 456/2011 Sb., o Finanční správě ČR, ve znění pozdějších předpisů, je u nás zřízena Finanční správa, která je podřízena Ministerstvu financí ČR. K úřadům Finanční správy patří finanční úřady, lidově označovány jako „finančáky“ nebo „berňáky“, jež jsou určeny především pro správu daní (§1 a §10 zákona č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky).

Pojem daň znamená: „povinná, nenávratná, zákonem určená platba do veřejného rozpočtu. Je to platba neúčelová a neekvivalentní. Daň se pravidelně opakuje v časových intervalech (např. každoroční placení daně z příjmů) nebo je nepravidelná a platí se za určitých okolností (např. při každém převodu nemovitosti)“ (Kubátová, 2018, s. 15-16).

Souhrn všech daní státu tvoří tzv. daňovou soustavu (Klínský & Münch, 2016, s. 94-95).

Obr. 2: Členění daní

Zdroj: Klínský & Münch (2016, s. 94-95), zpracováno autorkou

Autorka v kapitole blíže specifikuje nejčastější daně, které se dotýkají podnikatelů v režimu živnostenského zákona, a to daň z příjmů fyzických osob, daň z přidané hodnoty a daň silniční.

7.1 Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob upravuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Tato daň spadá do daní důchodových a má roční zdaňovací období. Plyne do státního rozpočtu, rozpočtu kraje a rozpočtu obce, kam podnikatel spadá, jedná se tedy o daň sdílenou. Plátce a poplatník je stejná osoba (MF ČR, 2014).

Poplatníci (plátci) této daně se člení na:

- daňové rezidenty – odvádí daň vzniklou v České republice i zahraničí,
- daňové nerezidenty – odvádí daň vzniklou pouze na území České republiky (Stormware, s. r. o., 2019).

Předmětem daně jsou příjmy fyzických osob. Do výpočtu nejsou zahrnuty příjmy, které nejsou předmětem daně ani příjmy, které jsou předmětem daně, ale jsou od daně osvobozeny. Příjmy se v souladu se zákonem rozdělují na:

- § 6 příjmy ze závislé činnosti,
- § 7 příjmy ze samostatné činnosti,
- § 8 příjmy z kapitálového majetku,
- § 9 příjmy z nájmu,
- § 10 ostatní příjmy (Stormware, s. r. o., 2012a).

Od těchto příjmů se odečítají skutečné či paušální výdaje. Daň z příjmů fyzických osob je zdaňována 15% sazbou, od které jsou odečteny slevy a daňová zvýhodnění (Stormware, s. r. o., 2012a).

Podnikatel má povinnost platit zálohy:

- 25 % ze své poslední známé daňové povinnosti, pokud částka byla vyšší než 150 000 Kč, a to čtyřikrát ročně (do 15.03., 15.06., 15.09., 15.12.),
- 40 % ze své poslední známé daňové povinnosti, pokud částka přesáhla 30 000 Kč, ale byla nižší než 150 000 Kč. V tomto případě se záloha platí dvakrát ročně (do 15.06., 15.12.) (Finanční správa, n.d.a).

Daňové přiznání má podnikatel povinnost odevzdat nejpozději do 31.03. pokud si ho zpracovává sám a do 30.06. v případě, že daňové přiznání zpracovává daňový poradce.

To však musí podnikatel do 31.03. nahlásit finančnímu úřadu (Česká spořitelna, a. s., 2019).

Pro správné dokončení daňového přiznání je potřeba příslušnému finančnímu úřadu předložit vyplněný formulář přiznání k dani z příjmů fyzických osob a formulář potvrzení o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti, sražených zálohách na daň a daňovém zvýhodnění (Česká spořitelna, a. s., 2019).

Živnostník může daňové přiznání odevzdat osobně, prostřednictvím datové schránky úřadu, poslat poštou (vhodné využít doporučené zásilky), nebo ho vyplnit na internetu a dodatečně přijít osobně podepsat na finanční úřad (Česká spořitelna, a. s., 2019).

7.2 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty (DPH) vychází ze zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Jedná se o nepřímou daň, u které je zdaňovacím obdobím jeden kalendářní měsíc nebo kalendářní čtvrtletí. Začínající podnikatelé odvádí daň vždy měsíčně. Plyne do státního rozpočtu, rozpočtu EU a rozpočtů krajů a obcí. Plátcem a poplatníkem daně jsou rozdílné osoby. Poplatník je konečný spotřebitel, a plátcem je ten, kdo je přihlášen jako plátcem DPH. Daň je obsažena v ceně služeb a zboží, zdaňuje se tedy vše (Jakpodnikat.cz, 2020).

Podnikatel musí odvádět daň, pokud obrat jeho činnosti přesáhl 1 000 000 Kč za posledních 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců. Povinnost hradit DPH se týká i podnikatelů, kteří provozují činnost mezinárodně v rámci EU (Solitea, a. s., 2019). Plátcem DPH se může podnikatel stát i dobrovolně. Důvodem dobrovolné registrace může být např. skutečnost, že zákazníci podnikatele jsou rovněž plátcem DPH, podnikatel nakupuje často v zahraničí, nebo jeho výdaje jsou vyšší než příjmy. Plátce však musí počítat s nárůstem administrativní činnosti (ČSOB, 2019).

Sazby daně jsou:

- základní (21 %),
- snížená (15 %),
- druhá snížená (10 %) (Solitea, a. s., 2019).

Plátcí DPH musí vždy do 25. po skončení zdaňovací období odevzdat živnostenskému úřadu daňové přiznání k DPH, kontrolní hlášení a souhrnné hlášení (Comeflex Consulting, s. r. o., 2019).

7.3 Silniční daň

Pokud živnostník ke své činnosti využívá automobil, má povinnost přihlásit se k odvodu daně silniční, jež upravuje zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů. Jedná se o majetkovou daň, která má roční zdaňovací období. Silniční daň odchází do státního fondu dopravní infrastruktury, jde tedy o daň svěřenou. U této daně je plátcem a poplatníkem stejná osoba (CzechTrade, 2018).

Předmětem daně v souladu s § 2 jsou silniční motorová vozidla a jejich přípojná vozidla, která jsou registrovaná v ČR, provozovaná v ČR a používaná poplatníkem k podnikání či obdobné činnosti (§ 2 zákon č. 16/1993 Sb., České národní rady o dani silniční).

Roční sazba daně vychází ze zdvihového objemu motoru nebo počtu náprav. U nových motorových vozidel je sazba daně snížena, a to o 48 % na dobu 36 kalendářních měsíců od jejich první registrace. Dále o 40 % po dobu dalších 36 kalendářních měsíců, a poté následuje ponížení o 25 % po dobu následujících 36 kalendářních měsíců. Naopak u starších vozidel, registrovaných do 31.12.1989, se sazba zvyšuje o 25 % (§ 6 zákon č. 16/1993 Sb., České národní rady o dani silniční). Pokud zaměstnanec použije pro pracovní účely svůj soukromý automobil, tak pro zaměstnavatele může být výhodnější, hradit místo části roční sazby denní sazbu ve výši 25 Kč za každý den použití osobního automobilu (Klínský & Münch, 2016, s. 145).

Poplatník platí na daň zálohy, a to čtvrtletně. Zálohy jsou splatné vždy do 15. dne v měsíci duben, červenec, říjen a prosinec. Neuhrazenou zálohu za prosinec musí podnikatel zaplatit nejpozději v termínu pro podání daňového přiznání, což je 31.01. následujícího roku. Termín podání daňového přiznání nejpozději do 31.01. platí i v případech, kdy přiznání poplatníkovi zpracovává daňový poradce (CzechTrade, 2018).

Pro potřeby přiznání daně poplatníci vyplňují tzv. formulář přiznání k dani silniční.

8 Praktický příklad

Pro názornost autorka práce zpracuje praktický příklad podnikatele, který má v úmyslu provozovat živnost zednictví. Na konkrétním příkladu autorka názorně popisuje jednotlivé kroky, jak postupovat při založení živnosti a jaké povinnosti si plnit při provozu podnikání.

Zadání příkladu

Pan XY, 30 let, trestně bezúhonný, si zpracoval podnikatelský záměr, kdy se rozhodl začít podnikat jako zedník na hlavní činnost. Je vyučen přímo v oboru, vlastní výuční list. Pro potřeby podnikání si musí vyřídit živnostenské oprávnění v oboru zednictví. Bude si kupovat starší automobil.

Zákonná úprava živnosti zednictví

- dle přílohy č. 1 živnostenského zákona, část A se jedná o živnost ohlašovací, řemeslnou, viz příloha B.
- obsahová náplň živnosti řemeslné – zednictví je upravena v příloze č. 1 k nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností, viz příloha C.

8.1 Jak založit živnost

Pan XY si musí nejdříve zjistit, zda splňuje podmínky dané živnostenským zákonem a dle zákona si připravit doložení příslušných dokladů. Zednictví spadá do kategorie řemeslných živností, tedy k provozování zednictví musí žadatel splnit všeobecné podmínky, ale také zvláštní podmínky. Pan XY je schopen doložit doklad o vzdělání v příslušném oboru – zedník.

Poněvadž má žadatel vyřešenou otázku prokázání odborné způsobilosti, může navštívit obecný živnostenský úřad. Nejspíše využije úřad dle místa svého bydliště, ale teoreticky se může dostavit na jakýkoliv úřad v celé České republice.

Na živnostenském úřadu, centrálním registračním místě, provede žadatel XY ohlášení živnosti. Nejdříve bude nutné předložit doklady:

- platný občanský průkaz – pracovník ověřuje identitu žadatele a splnění všeobecných podmínek svéprávnosti,

- výpis z evidence rejstříku trestů – zajistí si sám pracovník CRM, je kontrolováno splnění všeobecné podmínky bezúhonnosti,
- originál výučního listu – obor zednictví jako řemeslná živnost vyžaduje splnění zvláštních podmínek provozování živnosti, dle § 21 a § 22 živnostenského zákona žadatel XY prokazuje odbornou způsobilost dokladem o řádném ukončení středního vzdělání s výučním listem v příslušném oboru.

Dále bude pracovník CRM pro potřeby ohlášení po žadateli požadovat další informace:

- informace o sídle živnosti – žadatel XY využije jako sídlo živnosti adresu svého bydliště (pokud by měl žadatel XY adresu sídla odlišnou od adresy bydliště, musí ještě předložit doklad, na základě kterého prostor užívá),
- informace o provozovně – žadatel XY bude živnost vykonávat přímo u zákazníka, provozovnu mít tudíž nebude (žadatel chce zřídit provozovnu do budoucna, kdy má záměr ji využívat jako sklad, bude si muset splnit zákonné povinnosti při zřízení provozovny).

Vzhledem k tomu, že má žadatel v pořádku doloženy všechny doklady a poskytl potřebné informace, je možné pokračovat v ohlášení živnosti vyplněním jednotného registračního formuláře. Formulář JRF pomůže žadateli vyplnit pracovník CRM, který ho následně vytiskne a předloží žadateli k podpisu. Prostřednictvím formuláře JRF proběhne přihlášení do evidencí:

- ve vztahu k živnostenskému úřadu vyplní ohlášení živnosti,
- ve vztahu k České správě sociálního zabezpečení vyplní oznámení o zahájení činnosti (zde se vyplňuje, zda se jedná o hlavní či vedlejší činnost) a přihlášení k nemocenskému pojištění (nepovinné) a k důchodovému spoření (povinné),
- ve vztahu ke zdravotní pojišťovně vyplní oznámení pojištěnce o zahájení činnosti,
- ve vztahu k finančnímu úřadu učiní přihlášení k registraci k dani z příjmů fyzických osob a přihlášku k dani silniční (žadatel bude využívat ke své činnosti osobní automobil).

Ohlášení proběhlo bez závad. Lze tedy přistoupit k úhradě správního poplatku. Pan XY má povinnost uhradit pracovníkovi CRM při vstupu do živnostenského podnikání jednorázový poplatek ve výši 1 000 Kč dle zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Shora učiněnými kroky je pan XY dnem ohlášení živnosti CRM oprávněn provozovat živnost zednictví. Pracovník CRM žadateli poskytne kopii ohlášení živnosti, kterou do vydání výpisu ze živnostenského rejstříku prokazuje své živnostenské oprávnění. Následně pracovník CRM učiní do 5 pracovních dnů zápis do živnostenského rejstříku, přidělí IČO a vystaví výpis ze živnostenského rejstříku, který dle domluvy předá žadateli osobně nebo zašle doporučenou zásilkou.

Výpis ze živnostenského rejstříku má žadatel jako doklad živnostenského oprávnění.

8.2 Provoz živnosti

Níže autorka práce přiblíží povinnosti podnikatele při provozu živnosti.

- Na začátku podnikání je vhodné, aby si živnostník zřídil bankovní účet, který bude používat pouze pro podnikatelské účely.
- V průběhu podnikání je podnikatel XY povinen oznamovat změny svých údajů živnostenskému úřadu i dalším úřadům. Pokud by tak neučinil, dopustil by se přestupku.
- Podnikatel má povinnost platit platby sociálního a zdravotního pojištění, případně dle vlastní úvahy i nemocenské pojištění.

Minimální platba sociálního a zdravotního pojištění se liší na základě toho, zda se jedná o hlavní či vedlejší činnost podnikání. Jestliže se jedná o činnost hlavní, minimální důchodové pojištění je 2 544 Kč/měsíc a nemocenské (dobrovolné) pojištění 126 Kč/měsíc. Pokud má podnikatel živnost pouze jako vedlejší činnost, minimální odvod důchodového pojištění je 1 018 Kč/měsíc a nemocenské pojištění (dobrovolné) je stejné jako u činnosti hlavní, tedy 126 Kč/měsíc. Minimální platba zdravotního pojištění je shodná u hlavní i vedlejší činnosti, což je 2 352 Kč/měsíc. Veškeré uváděné finanční částky jsou platné pro rok 2020. Sociální pojištění musí být zaplacené do konce měsíce, kdežto zdravotní pojištění musí být zaplacené do 8. dne měsíce následujícího.

Vzhledem k tomu, že pan XY podniká na hlavní činnost jako zedník, tak v roce 2020 bude hradit minimálně 2 544 Kč/měsíc za důchodové pojištění a 2 352 Kč/měsíc za zdravotní pojištění. Nemocenské pojištění si podnikatel platit nebude.

- V průběhu podnikání má živnostník povinnost platit daně.

Pan XY bude platit daň z příjmů fyzických osob, silniční daň a pokud bude jeho obrat větší než 1 000 000 Kč za 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců, bude také odvádět daň z přidané hodnoty.

- Pořízení automobilu pro účely podnikání.

Podnikatel XY má v plánu si pořídit starší automobil Citroën Jumper za 397 000 Kč. Pokud by tak učinil, bude automobil odepisovat zrychleným způsobem po dobu 5 let, viz tab. 4.

Tab. 4: Zrychlený odpis automobilu

Rok	Odpis	Zůstatková cena
1.	$397\,000/5 = 79\,400$ Kč	317 600 Kč
2.	$2 \times ZC/6-1 = 127\,040$ Kč	190 560 Kč
3.	$2 \times ZC/6-2 = 95\,280$ Kč	95 280 Kč
4.	$2 \times ZC/6-3 = 63\,520$ Kč	31 760 Kč
5.	$2 \times ZC/6-4 = 31\,760$ Kč	0 Kč

Zdroj: zpracováno autorkou, 2021

Živnostník bude používat automobil pro své podnikání, týká se ho tedy také odvod silniční daně. Má v plánu zakoupit starší automobil, který byl uveden do provozu na začátku roku 2016, zdvihový objem motoru 2 173 cm³. Objem motoru odpovídá za rok 2020 roční sazbě daně 3 600 Kč. Jelikož je automobil v provozu od roku 2016, má podnikatel XY nárok na slevu ve výši 40 % sazby daně. Po odečtení slevy je roční daňová povinnost pro živnostníka za silniční daň 2 160 Kč. Zálohy na silniční daň jsou odváděny 15.04., 15.07., 15.10. a 15.12., do 31.01. následujícího roku musí být uhrazena platba za prosinec společně s daňovým priznáním k silniční dani.

- Pan XY má povinnost vést daňovou evidenci nebo účetnictví, popřípadě paušální výdaje.

Pan XY se rozhodne, zda bude chtít vést daňovou evidenci či účetnictví. Autorka práce uvede názorné příklady vedení daňové evidence i účetnictví.

Tab. 5: Vedení daňové evidence – bankovní účet, neplátce DPH

Datum (2021)	Text	Příjmy (Kč)		Výdaje (Kč)	
		Daňové	Nedaňové	Daňové	Nedaňové
01.01.	Osobní vklad podnikatele 300 000 Kč		300 000		
03.01.	Zaplacená faktura – nákup materiálu 23 500 Kč			23 500	
05.01.	Výběr podnikatele pro osobní spotřebu 800 Kč				800
07.01	Přijatá záloha (poskytnuté služby) 4 000 Kč	4 000			
10.01.	Přijatý úvěr 80 000 Kč		80 000		

Zdroj: zpracováno autorkou, 2021

Tab. 6: Vedení účetnictví, neplátce DPH

Datum (2021)	Účetní případ	Částka (Kč)	MD	D
01.01.	FAP za nákup zboží	3 000	131	321
02.01.	Spotřebovaný materiál (pokladna)	6 300	501	211
06.01.	Krátkodobý úvěr na BÚ	50 000	221	231
07.01	Tržby z prodeje služeb (pokladna)	12 700	211	602
11.01	Oprava služebního automobilu (BÚ)	4 500	511	221
15.01.	FAV za poskytnuté služby	8 600	311	602

Zdroj: zpracováno autorkou, 2021

Na základě toho, zda se pan XY rozhodne pro vedení daňové evidenci či účetnictví, se bude lišit výpočet výsledku hospodaření. Při vedení daňové evidence se určí výsledek hospodaření rozdílem příjmů a výdajů. Kdežto u vedení účetnictví je výsledek hospodaření určen rozdílem výnosů a nákladů.

9 Statistické údaje o živnostenském podnikání v rámci obce s rozšířenou působností Horažďovice (Živnostenský úřad Horažďovice)

V následující kapitole je popsáno živnostenské podnikání v konkrétně daném správním území. S ohledem na místo autorčina bydliště byl vybrán správní obvod obce s rozšířenou působností Horažďovice. Uváděné skutečnosti tedy vychází z činnosti Živnostenského úřadu Horažďovice.

9.1 Základní popis správního obvodu

Městský úřad Horažďovice jako obecní úřad obce s rozšířenou působností², tzv. obec III. stupně, vykonává státní správu v přenesené působnosti ve správním obvodu města Horažďovice. Území města je součástí okresu Klatovy a vyššího územního samosprávného celku Plzeňský kraj. Dle Českého statistického úřadu má správní obvod obce rozlohu 25 876 ha a počet obyvatel činil k 01.01.2020 celkem 11 535 občanů (Český statistický úřad, 2020).

Spádovou oblast tvoří 20 obcí (59 částí obcí), viz obr. 3:

- Břežany,
- Hejná,
- Horažďovice (Babín, Boubín, Horažďovická Lhota, Komušín, Svaté Pole, Třebomyslice, Veřechov),
- Hradešice (Černíč, Smrkovec),
- Chanovice (Černice, Defurovy Lažany, Dobrotice, Holkovice, Újezd u Chanovic),
- Kovčín,
- Kvášňovice,
- Malý Bor (Hliněný Újezd, Týnec, Malé Hydčice),
- Maňovice,

² Obec s rozšířenou působností (ORP) představuje od začátku roku 2003 nový typ obce, která vykonává státní správu v přenesené působnosti (stát přenáší a deleguje výkon státní správy na obec) (Český statistický úřad, n.d.).

- Myslív (Loužná, Milčice, Nový Dvůr),
- Nalžovské Hory (Krutěnice, Letovy, Miřenice, Nalžovy, Neprochovy, Otěšín, Sedlečko, Stříbrné Hory, Těchonice, Ústaleč, Velenovy),
- Nehodív,
- Olšany (Olšany Nádraží),
- Pačejov (Pačejov Nádraží, Strážovice, Týřovice, Velešice),
- Slatina,
- Svěradice,
- Tužice,
- Velké Hydčice,
- Velký Bor (Jetenovice, Slivonice),
- Kejnice (Karlovice) (Městský úřad Horažďovice, n.d.a).

Obr. 3: Mapa správního obvodu obce s rozšířenou působností Horažďovice

Zdroj: Český statistický úřad (2020)

9.2 Působnost Živnostenského úřadu Horažďovice

Výkon státní správy v živnostenském podnikání vykonává podle organizačního řádu Městského úřadu Horažďovice živnostenský odbor. Celou agentu zajišťují dva pracovníci včetně vedoucího odboru. V souladu se zákonem č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších předpisů, má odbor Městský úřad Horažďovice postavení obecního živnostenského úřadu. Vůči němu vykonává řídicí, koordinační, kontrolní a metodickou činnost krajský živnostenský úřad, který je oddělením odboru vnitřních věcí Krajského úřadu Plzeňského kraje (Městský úřad Horažďovice, n.d.b).

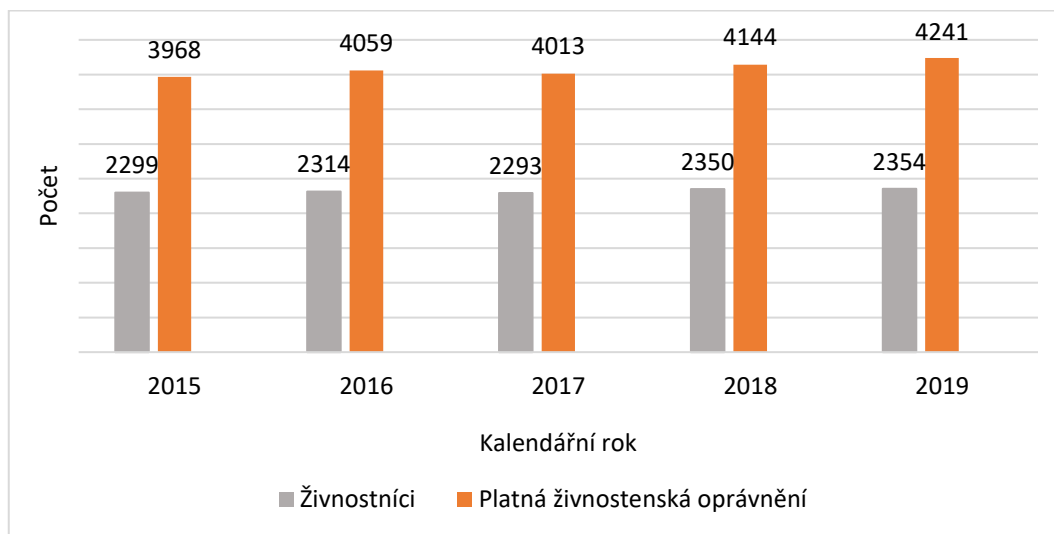
Mezi hlavní činnosti Živnostenského úřadu Horažďovice patří: vydávání živnostenských oprávnění, rozhodování o pozastavení a zrušení živnostenského oprávnění, provádění živnostenských kontrol, projednávání přestupků na úseku živnostenského podnikání, provozování živnostenského rejstříku a vydávání výpisů z živnostenského rejstříku, vykonávání funkce centrálního registračního místa pro podnikatele a další činnosti v rozsahu stanoveném živnostenským zákonem (Městský úřad Horažďovice, n.d.b).

Na webových stránkách městského úřadu mají živnostníci k dispozici potřebné formuláře ke své činnosti, např. jednotný registrační formulář pro fyzické a právnické osoby či podání vůči finančnímu úřadu (příhláška k registraci, oznámení o změně registračních údajů, žádost o zrušení registrace, ...) (Městský úřad Horažďovice, n.d.b).

9.3 Statistika podnikatelských subjektů

Živnostenský úřad Horažďovice vede statistiku podnikatelských subjektů a živností za určité časové období, zpravidla za každé pololetí a konec příslušného kalendářního roku, viz graf 1. Eviduje údaje o počtech živnostníků a počtech platných živnostenských oprávnění, z toho koncesované živnosti, volné živnosti, řemeslné živnosti a vázané živnosti, viz graf 2. Krajský živnostenský úřad následně zpracovává statistické údaje za všechny živnostenské úřady v rámci Plzeňského kraje (Blovice, Domažlice, Horažďovice, Horšovský Týn, Klatovy, Kralovice, Nepomuk, Nýřany, Plzeň, Přeštice, Rokycany, Stod, Stříbro, Sušice, Tachov).

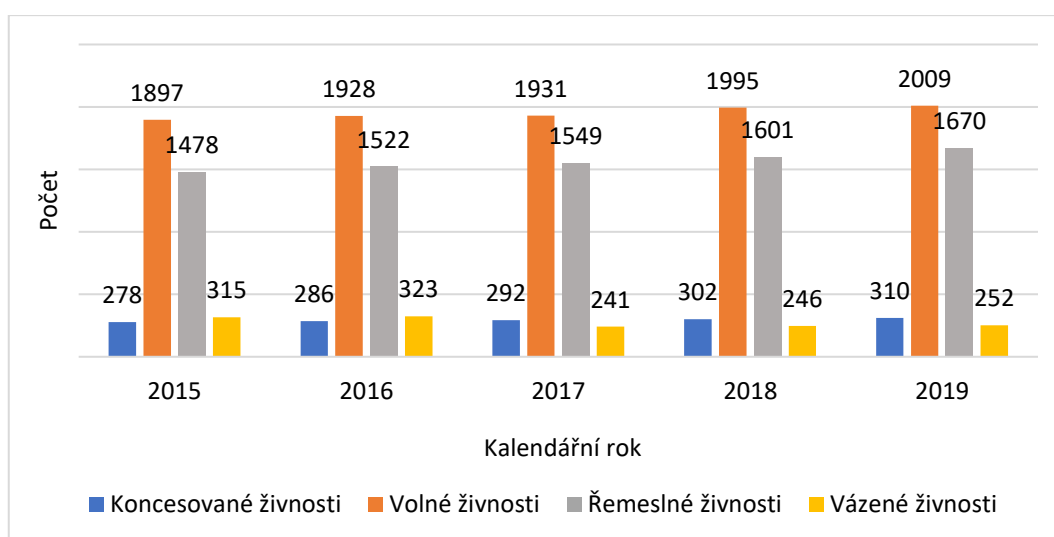
Graf 1: Počet živnostníků a počet platných živnostenských oprávnění k 31.12. příslušného kalendářního roku v ORP Horažďovice

Zdroj: Krajský úřad Plzeňského kraje (2020), zpracováno autorkou

Ze statistických údajů znázorněných v grafech vyplývá, že stoupá počet živnostníků a počet platných živnostenských oprávnění. Ve správním obvodu za období 2015 až 2019 byl průměrný počet živnostníků 2 322 a průměrný počet živnostenských oprávnění 4 085. Rovněž je patrné, že každoročně je počet oprávnění vyšší než počet živnostníků. Je tím potvrzena skutečnost, že jeden živnostník je oprávněn podnikat ve více oborech při splnění podmínek daných zákonem.

Graf 2: Počet koncesovaných, volných, řemeslných a vázaných živností k 31.12. příslušného kalendářního roku v ORP Horažďovice

Zdroj: Krajský úřad Plzeňského kraje (2020), zpracováno autorkou

Dle grafu ve správním území jednoznačně převažují volné a řemeslné živnosti. Nejvíce je podnikatelů s volnou živností, jelikož zde není potřeba žádná odborná ani jiná způsobilost a okruh oborů činností je hodně široký (79 oborů).

Pro ucelenou představu a porovnání autorka v níže uvedené tabulce zpracovala statistické údaje podnikatelských subjektů a živností za všechny obecní živnostenské úřady v Plzeňském kraji. Již neuvádí údaje za jednotlivé kalendářní roky jako v předešlých grafech, ale počty jsou zprůměrovány za období 2015 až 2019.

Tab. 7: Statistika podnikatelských subjektů v Plzeňském kraji za období 2015-2019

Úřad	Průměrný počet podnikatelů	Průměrný počet platných ŽO	Průměrný počet ŽO na podnikatele
Blovice	2 482	3 897	1,57
Domažlice	8 317	12 516	1,50
Horažďovice	2 322	4 085	1,76
Horšovský Týn	2 527	3 932	1,56
Klatovy	10 499	16 591	1,58
Kralovice	4 627	6 931	1,50
Nepomuk	2 126	3 261	1,53
Nýřany	11 402	17 082	1,50
Plzeň	47 381	69 718	1,47
Přeštice	4 289	6 583	1,53
Rokycany	9 920	14 681	1,48
Stod	4 213	6 141	1,46
Stříbro	3 094	4 669	1,51
Sušice	5 124	7 797	1,52
Tachov	7 296	11 172	1,53

Zdroj: Krajský úřad Plzeňského kraje (2020), zpracováno autorkou

V obci s rozšířenou působností Horažďovice je průměrný údaj o počtu podnikatelů v souladu se živnostenským zákonem druhý nejnižší v rámci Plzeňského kraje, což odpovídá i celkovému počtu obyvatel ve správním obvodu (z hlediska počtu obyvatel patří obec s rozšířenou působností Horažďovice mezi obvody s nejnižším počtem obyvatel v Plzeňském kraji). Průměrný počet živnostenských oprávnění je čtvrtý nejnižší. Zajímavý je údaj o počtu živnostenských oprávnění na podnikatele 1,76, který je nejvyšší v porovnání s ostatními obcemi s rozšířenou působností. Pracovnice Živnostenského odboru Městského úřadu Horažďovice údaj vysvětlují zejména poskytováním komplexního odborného poradenství v oblasti živnostenského podnikání z jejich strany ve prospěch začínajících podnikatelů. Pracovnice vycházejí ze skutečnosti, že osoby, jež chtějí podnikat v režimu živnostenského zákona, mají možnost si za jeden správní poplatek nahlásit libovolný počet živností při splnění podmínky odborné způsobilosti. Nabízejí tedy automaticky výčet všech živností, na které žadatelé v souladu s právními předpisy dosáhnou. Možnosti podání ohlášení na více živností je žadateli zpravidla využíváno (nejčastěji se jedná o dílčí činnosti při stavebních pracích). Tímto roste počet oprávnění na jednoho podnikatele.

Závěr

Autorka v bakalářské práci popsala a analyzovala právní systém živnostenského podnikání, včetně historického vývoje a postupné novelizace živnostenského zákona. Vymezila základní pojmy, podmínky provozování živnosti a povinnosti podnikatele.

Po prostudování všech dokumentů a na základě zkušeností odborníků z řad pracovníků živnostenského úřadu i samotných podnikatelů se autorka práce přiklání k názoru, že povinností spojených s podnikáním je velké množství a jednotlivé změny jsou poměrně časté. Tím se stává zákon pro podnikatele nepřehledný a hůře se v něm orientují. Celkově však autorka hodnotí legislativní úpravu pozitivně a vnímá ji jako vyhovující. Kladně vnímá zejména snižování administrativní zátěže pro živnostníky a s tím spojenou elektronizaci veřejné správy.

Autorka je přesvědčena, že velice potřebná je zpětná vazba. Tedy průběžně sledovat přijaté zákonné změny, na kolik jsou účinné a zda podnikatelům skutečně vyhovují. A pokud je třeba, usilovat o změnu či jejich úpravu. Nicméně nalezení optimálního řešení pro všechny dotčené strany (stát, podnikatelé, úřady) není snadným úkolem.

Správné nastavení podmínek pro živnostníky znamená další rozvoj živnostenského podnikání. Zájem občanů České republiky o podnikání roste, což je zřejmé ze statistik Ministerstva průmyslu a obchodu ČR. Autorka tento narůstající trend podložila zpracováním dat ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Horažďovice.

Podnikat se dá v různých oborech a s velkým množstvím činností. Každý začínající podnikatel musí však udělat základní kroky, bez kterých se v podnikání neobejde. Na začátku je třeba zařídit všechny právní záležitosti, proto jednoznačným přínosem bakalářské práce je vytvoření návodu pro tzv. podnikatele – začátečníky. V návodu je postupně krok po kroku rozepsáno, jak postupovat při založení živnosti, kde hledat odbornou pomoc a jaké si plnit zákonné povinnosti při provozu podnikání. Mít přehled o svých povinnostech se zaručeně každému začínajícímu živnostníkovy vyplatí.

Seznam použitých zdrojů

Altaxo SE (n.d.). *Altaxo. Komplexní služby pro podnikatele*. Dostupné 12.10.2020 z <https://www.altaxo.cz/poradna/zivnostenske-podnikani/podminky-provozovani-zivnosti>

Centrum služeb pro podnikání (2020). *ChciPracovat.info. Připravte se na Vaše zaměstnání!* Dostupné 12.10.2020 z <https://chcipracovat.info/v-jakem-oboru-muzete-podnikat-jake-jsou-podminky-provozovani-zivnosti/>

Comeflex Consulting, s. r. o. (2019). *Comeflex Office*. Dostupné 24.01.2021 z http://comeflexoffice.cz/kdo-je-platce-dph-a-jak-to-funguje-/?fbclid=IwAR3UvnxSIJv6UXNOjxTkK5KIa9gXDo_YJmHXdXdsR87-b4--VEe9iKV0iI

CzechTrade (2018). *BusinessInfo.cz. Oficiální portál pro podnikání a export*. Dostupné 26.01.2021 z <https://www.businessinfo.cz/navody/dan-silnicni/>

Česká spořitelna, a. s. (2019). *Česká spořitelna*. Dostupné 04.12.2020 z <https://www.csas.cz/cs/blog/clanky/povinnost-podat-danove-priznani-2019>

Český statistický úřad (2020). *Český statistický úřad*. Dostupné 05.11.2020 z https://www.czso.cz/csu/czso/domov?p_p_id=3&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&_3_struts_action=%2Fsearch%2Fsearch&_3_redirect=%2Fweb%2Fczso%2Fkatalog-produktu-vydavame&_3_keywords=hora%C5%BE%C4%8Fovice+&_3_groupId=0

Český statistický úřad (n.d.). *RIS. Regionální informační servis*. Dostupné 01.10.2020 z <https://www.risy.cz/cs/krajske-ris/zlinsky-kraj/verejna-sprava/spravni-cleneni/obce-s-rozsir-pusobnosti>

ČSOB (2019). *ČSOB. Průvodce podnikáním*. Dostupné 26.01.2021 z <https://www.pruvodcepodnikanim.cz/clanek/byt-ci-nebyt-pet-pripadu-kdy-lze-na-dobrovolnem-placeni-dph-vydelat/>

EK Partners, s. r. o. (2020). *EKP. Daňoví a účetní poradci*. Dostupné 08.02.2021 z <https://www.ekp.cz/novinky-blog/vite-z-jakych-casti-se-sklada-ucetni-zaverka/>

Eliáš, K., Svatoš, M. (2018). *Občanský zákoník*. (1. vyd.). Ostrava, Česko: Sagit.

Finanční správa (n.d.a). *Finanční správa*. Dostupné 24.01.2021 z <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/fyzicke-osoby-poplatnik/podnikatel-osvc>

Finanční správa (n.d.b). *Finanční správa*. Dostupné 08.02.2021 z <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/ucetnictvi/obecne-informace>

Firemnífinance.cz (n.d.). *Firemnífinance.cz. Pro vaše podnikání*. Dostupné 02.02.2021 z <https://firmy.finance.cz/dane-a-ucetnictvi/informace/danova-evidence/kdy-vest-danovou-evidenci/>

Horzinková, E., & Urban, V. (2018). *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem*. (15. vyd.). Praha, Česko: Wolters Kluwer.

- Hospodářská komora ČR (2017). *Hospodářská komora České republiky*. Dostupné 09.10.2020 z https://www.komora.cz/files/uploads/2017/06/P%C5%99%C3%ADru%C4%8Dka-ke-kontrol%C5%BDIVNOSTENSK%C3%9DCH-%C3%9A%C5%98AD%C5%AE_final.pdf
- Hotelová škola Poděbrady (2013). *Hotelová škola Poděbrady*. Dostupné 13.10.2020 z https://www.hsvos.cz/moment/PVP_Pravo_v_podnikani/02_Druhy_zivnosti.pdf
- Hradec Králové (n.d.). *Hradec Králové. Oficiální web*. Dostupné 05.11.2020 z <https://www.hradeckralove.org/novely-pravnich-predpisu/ds-2117>
- Chroustová, Š. (2014). *Novely živnostenského zákona a jejich vliv na administrativní zátěž podnikatelů* (Bakalářská práce). Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze.
- iPodnikatel.cz (2019). *iPodnikatel.cz. Portál pro začínající podnikatele*. Dostupné 14.10.2020 z <http://www.ipodnikatel.cz/sidlo-spolecnosti-nebo-provozovna-jaky-je-mezi-nimi-rozdil/>
- iPodnikatel.cz (2020a). *iPodnikatel.cz. Portál pro začínající podnikatele*. Dostupné 18.10.2020 z <http://www.ipodnikatel.cz/registracni-povinnosti-podnikatele-osvc/>
- iPodnikatel.cz (2020b). *iPodnikatel.cz. Portál pro začínající podnikatele*. Dostupné 09.10.2020 z <https://ipodnikatel.jakubkrizka.cz/zacinam-podnikat/povinnosti-podnikatele-osvc-vuci-zivnostenskemu-zakonu/>
- Jakpodnikat.cz (2020). *Jak podnikat*. Dostupné 26.01.2021 z <https://www.jakpodnikat.cz/zdanovaci-obdobi-pro-priznani-dph.php>
- Jakpodnikat.cz (2021a). *Jak podnikat*. Dostupné 02.02.2021 z <https://www.jakpodnikat.cz/danova-evidence.php>
- Jakpodnikat.cz (2021b). *Jak podnikat*. Dostupné 01.03.2021 z <https://www.jakpodnikat.cz/pausalni-vydaje-procentem.php>
- Kameník, P., Hrabánková, M., & Orlová, M. (2018). *Živnostenský zákon: Zákon o živnostenských úřadech: Komentář*. (2. vyd.). Praha, Česko: Wolters Kluwer.
- Klínský, P., & Münch, O. (2016). *Ekonomika*. (9. vyd.). Praha, Česko: EDUKO nakladatelství, s. r. o.
- Krajský úřad Plzeňského kraje (2010). *Plzeňský kraj. Nejlepší místo pro život*. Dostupné 21.10.2020 z <https://www.plzensky-kraj.cz/article/preruseniprovozovani-zivnosti>
- Krajský úřad Plzeňského kraje (2014). *Plzeňský kraj. Nejlepší místo pro život*. Dostupné 02.11.2020 z <https://www.plzensky-kraj.cz/clanek/co-je-zivnost-a-kdy-hovorime-o-zivnostenskem-podnikani>
- Krajský úřad Plzeňského kraje (2017). *Plzeňský kraj. Nejlepší místo pro život*. Dostupné 14.10.2020 z <https://www.plzensky-kraj.cz/clanek/provozovna-podnikatele>
- Krajský úřad Plzeňského kraje (2020). *Plzeňský kraj. Nejlepší místo pro život*. Dostupné 03.10.2020 z <https://www.plzensky-kraj.cz/plzensky-kraj-2?page=1>
- Kubátová, K. (2018). *Daňová teorie a politika*. (7. vyd.). Praha, Česko: Wolters Kluwer.

- Mafra, a. s. (2020). *Lidovky.cz*. Dostupné 21.10.2020 z https://www.lidovky.cz/byznys/pravo-a-justice/zivnost-je-lepsi-prerusic-nez-zrusit-preruseni-nic-nestoji-a-lze-vyridit-online.A200523_130841_In_byznys_pravo_ssu
- Mach, L. (2019). *Živnostenské podnikání* (Bakalářská práce). Brno: Vysoká škola regionálního rozvoje a Bankovní institut.
- Městský úřad Horažďovice (n.d.a). *Horažďovice. Perla Otavy*. Dostupné 01.10.2020 z <https://www.mesto-horazdovice.cz/muhd/fr.asp?tab=muhd&id=6006&burl=&pt=OB>
- Městský úřad Horažďovice (n.d.b). *Horažďovice. Perla Otavy*. Dostupné 03.10.2020 z <https://www.mesto-horazdovice.cz/muhd/odbor-zivnostensky.asp>
- MF ČR (2014). *Moderní obec*. Dostupné 24.01.2021 z <https://www.moderniobec.cz/rozpocetove-urceni-dani-zakladni-vychodiska-a-principy/>
- Ministerstvo vnitra České republiky (2020). *Ministerstvo vnitra České republiky*. Dostupné 04.11.2020 z <https://www.mvcr.cz/clanek/czech-point-czech-point.aspx>
- MPO (2017). *Ministerstvo průmyslu a obchodu*. Dostupné 03.11.2020 z <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/zivnostensky-rejstrik/zivnostensky-rejstrik--227173/>
- MPO (2018). *Ministerstvo průmyslu a obchodu*. Dostupné 18.10.2020 z <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/pruvodce-zivnostenskym-podnikanim/radce-nejen-pro-zacinajici-podnikatele--225510/>
- MPO (2020). *Ministerstvo průmyslu a obchodu*. Dostupné 18.10.2020 z <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/crm-jednotny-registracni-formular/jednotny-registracni-formular---234081/>
- MPO (n.d.). *Ministerstvo průmyslu a obchodu*. Dostupné 02.11.2020 z <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/>
- Mylaw, s. r. o. (2020) *Mylaw*. Dostupné 22.10.2020 z <https://www.mylaw.cz/clanek/zanik-zivnostenskeho-opravneni-323>
- Nářízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností. Dostupné 14.02.2021 z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-278?text=%C5%BEivnostensk%C3%BD%20z%C3%A1kon>
- Novotný, S., (2010). *Živnostenské podnikání v České republice v kontextu zákona o živnostenském podnikání*. (1. vyd.). Praha, Česko: Univerzita Jana Ámose Komenského.
- Solitea, a. s. (2019). *iDoklad*. Dostupné 26.01.2021 z <https://www.idoklad.cz/blog/musim-se-stat-platcem-dph-co-ted>
- Stormware, s. r. o. (2012a). *Portál.pohoda*. Dostupné 24.01.2021 z <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/dan-z-prijmu-fo-a-po/dan-z-prijmu-fyzickych-osob/>
- Stormware, s. r. o. (2012b). *Portál.pohoda*. Dostupné 07.02.2021 z <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/danova-evidence-a-ucetnictvi/ucetnictvi/>
- Stormware, s. r. o. (2018). *Portál.pohoda*. Dostupné 07.02.2021 z <https://portal.pohoda.cz/pro-podnikatele/chci-zacit-podnikat/kdo-musi-vest-ucetnictvi/>

Stormware, s. r. o. (2019). *Portál.pohoda*. Dostupné 24.01.2021 z <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/danovi-nerezidenti-v-otazkach-a-odpovedich/>

Ucto-Tichy.cz (n.d.). *BlahaSoft. Účetní a ekonomický software*. Dostupné 02.02.2021 z https://www.ucto-tichy.cz/ucto-2015/danova-evidence/?fbclid=IwAR2SHA7zhM1lmxNufZqwTJdu46Q_MKGbrcHoR-gfxbxzU2SrIRUBQo9JDP4

Virtuanum, s. r. o. (2020). *Virtuanum*. Dostupné 14.10.2020 z <http://www.virtuanum.cz/blog/jak-podle-zakona-spravne-oznacit-provozovnu/>

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon). Dostupné 02.11.2020 z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-455>

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Dostupné 07.02.2021 z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-563>

Zákon č. 570/1991 Sb., České národní rady o živnostenských úřadech. Dostupné 03.11.2020 z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-570>

Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů. Dostupné 02.02.2021 z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>

Zákon č. 589/1992 Sb., České národní rady o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Dostupné 20.10.2020 z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-589>

Zákon č. 592/1992 Sb., České národní rady o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění. Dostupné 20.10.2020 z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-592>

Zákon č. 2/1993 Sb., LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součást ústavního pořádku České republiky. Dostupné 02.11.2020 z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2>

Zákon č. 16/1993 Sb., České národní rady o dani silniční. Dostupné 24.01.2021 z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-16>

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Dostupné 20.10.2020 z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-435>

Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích. Dostupné 14.10.2020 z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-634>

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Dostupné 09.10.2020 z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

Zákon č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky. Dostupné 24.01.2021 z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-456>

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Dostupné 09.10.2020 z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-250>

Seznam tabulek

Tab. 1: Přehled správních poplatků na úseku živnostenského podnikání.....	26
Tab. 2: Přehled nejčastějších přestupků fyzických osob a možných pokut.....	36
Tab. 3: Přehled nejčastějších správních deliktů právnických osob a OSVČ a možných pokut.....	37
Tab. 4: Zrychlený odpis automobilu.....	48
Tab. 5: Vedení daňové evidence – bankovní účet, neplátce DPH.....	49
Tab. 6: Vedení účetnictví, neplátce DPH	49
Tab. 7: Statistika podnikatelských subjektů v Plzeňském kraji za období 2015-2019...	54

Seznam obrázků

Obr. 1: Rozdělení živností.....	20
Obr. 2: Členění daní	41
Obr. 3: Mapa správního obvodu obce s rozšířenou působností Horažďovice	51

Seznam grafů

- Graf 1: Počet živnostníků a počet platných živnostenských oprávnění k 31.12. příslušného kalendářního roku v ORP Horažďovice..... 53
- Graf 2: Počet koncesovaných, volných, řemeslných a vázaných živností k 31.12. příslušného kalendářního roku v ORP Horažďovice..... 53

Seznam použitých zkratek

BÚ	běžný účet
CRM	centrální registrační místo
Czech POINT	Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál
FAP	faktura přijatá
FAV	faktura vystavená
FO	fyzická osoba
IČO	identifikační číslo osoby
JRF	jednotný registrační formulář
ORP	obec s rozšířenou působností
PO	právnícká osoba
Sb.	Sbírka zákonů

Seznam příloh

Příloha A: Jednotný registrační formulář pro fyzickou osobu

Příloha B: Příloha č. 1 k zákonu č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

Příloha C: Obsahová náplň živnosti řemeslné - zednictví

Příloha A: Jednotný registrační formulář pro fyzickou osobu

JEDNOTNÝ REGISTRAČNÍ FORMULÁŘ

FYZICKÁ OSOBA

podací razítko

ČÁST A - PODNIKATEL

01 Podnikatel

a) titul	b) jméno	c) příjmení	d) titul
e) pohlaví ¹⁾ Žena / muž ²⁾	f) rodné příjmení	g) všechna dřívější příjmení	
h) rodinný stav	i) místo narození		j) okres
k) stát	l) státní občanství	m) datum narození	n) rodné číslo
o) identifikační číslo osoby		p) obchodní firma (jen u osob zapsaných do obchodního rejstříku)	

02 Adresa bydliště

a) název ulice	b) č.p. / č.ev.	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce		
g) okres	h) stát		

03 Adresa sídla

a) sídlo trvale shodné s bydlištěm ²⁾	ANO / NE ³⁾		
b) název ulice	c) č.p. / č.ev.	d) číslo orientační	e) PSČ
f) název obce	g) část obce		
h) okres	i) stát		

04 Adresa pobytu na území ČR (pro zahraniční osoby) ³⁾

a) název ulice	b) č.p. / č.ev.	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce		
g) okres	h) povolený pobyt do		

05 Předmět podnikání (u živnosti volně vyznačte čísla oborů činnosti na seznamu)

- ve smyslu § 45 resp. § 50 živnostenského zákona ohlašují živnost resp. žádám o koncesii

pořadové číslo 1.	
-------------------	--

06 Provozovna

a) název ulice	b) č.p. / č.ev.	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce	g) okres	
h) název provozovny	i) umístění provozovny		
j) datum zahájení provozování živnosti v provozovně	k) provozovna podléhající kolaudaci		ANO / NE ³⁾
l) předměty podnikání provozované v provozovně dle poř. čísla / u živnosti volně číslo oboru			

07 Odpovědný zástupce

a) titul	b) jméno	c) příjmení	d) titul
e) státní občanství	f) rodné příjmení	g) datum narození	h) rodné číslo
i) místo narození	j) okres	k) stát	l) pohlaví ¹⁾ žena / muž ²⁾

¹⁾ vyplní pouze fyzická osoba, která nemá přiděleno rodné číslo

²⁾ vyplní pouze osoba, která má adresu sídla shodnou s adresou bydliště

³⁾ vyplní pouze osoba, která má povolený pobyt

08 Adresa bydliště odpovědného zástupce

a) název ulice	b) č.p. / č.ev.	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce		
g) okres	h) stát		

09 Adresa pobytu odpovědného zástupce na území ČR (pro zahraniční osoby)

a) název ulice	b) č.p. / č.ev.	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce	g) okres	

10 Datum ustanovení do funkce odpovědného zástupce

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

11 Ustanovení odpovědného zástupce pro předměty podnikání (pořadové číslo předmětu podnikání)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ČÁST B - OZNÁMENÍ SPRÁVĚ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

- oznamuji ve smyslu zákona č. 582/1991 Sb., následující skutečnosti SSZ v	
datum zahájení samostatné výdělečné činnosti	

ČÁST C - OZNÁMENÍ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNĚ

- oznamuji ve smyslu zákona o veřejném zdravotním pojištění zahájení výkonu samostatné výdělečné činnosti zdravotní pojišťovně v	
a) název zdravotní pojišťovny	b) druh (kód) ZP
c) číslo bankovního účtu / směrový (identifikační) kód	d) výše zálohy
e) datum zahájení samostatné výdělečné činnosti	

ČÁST D - OZNÁMENÍ PRACOVNÍHO MÍSTA

- oznamuji ve smyslu zákona o zaměstnanosti volné pracovní místo / obsazení volného pracovního místa ⁷⁾ ÚP v			
a) místo výkonu práce	b) název profese	c) dle KZAM	d) vznik / obsazenost ⁷⁾ ke dni
e) pracovní právní vztah na dobu určitou / neurčitou ⁷⁾	f) pracovní doba	g) počet míst	h) výše mzdy
i) požadované vzdělání, praxe	j) zveřejňovat ☐ ANO / NE ⁷⁾		
k) kontaktní osoba na pracovišti	l) poznámky: nabízené výhody, speciální požadavky apod.		

ČÁST E - VYBERTE ÚŘADY, VŮČI KTERÝM JE PODÁNÍ ČINĚNO

a) Živnostenský úřad ☐ počet příloh	b) SSZ ☐ počet příloh	c) Zdravotní pojišťovna ☐ počet příloh
d) Finanční úřad ☐ počet příloh	e) Úřad práce ☐ počet příloh	

ČÁST F – ADRESA PRO DORUČOVÁNÍ

a) název ulice	b) č.p. / č.ev.	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce	g) okres	
h) adresu použít i pro následující řízení ☐ ANO / NE ⁷⁾			

ČÁST G – DOPLŇUJÍCÍ ÚDAJE

a) telefon	b) datová schránka	c) e-mail
------------	--------------------	-----------

jméno podatele	příjmení podatele	
V	dne	vlastnoručný podpis

Příloha B: Příloha č. 1 k zákonu č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

ŽIVNOSTI ŘEMESLNÉ

Část A

Řeznictví a uzenářství

Mlékárenství

Mlynářství

Pekařství, cukrářství

Pivovarnictví a sladovnictví

Zpracování kůží a kožešin

Aplikace, výroba a opravy ortopedické obuvi

Broušení a leptání skla

Zpracování gumárenských směsí

Zpracování kamene

Slévárenství, modelářství

Kovářství, podkovářství

Obráběčství

Zámečnictví, nástrojářství

Galvanizérství, smaltérství

Výroba, instalace, opravy elektrických strojů a přístrojů, elektronických a telekomunikačních zařízení

Hodinářství

Zlatnictví a klenotnictví

Truhlářství, podlahářství

Výroba a opravy hudebních nástrojů

Opravy ostatních dopravních prostředků a pracovních strojů

Zednictví

Montáž, opravy, revize a zkoušky elektrických zařízení

Montáž, opravy a rekonstrukce chladicích zařízení a tepelných čerpadel

Vodoinstalátérství, topenářství

Montáž, opravy, revize a zkoušky plynových zařízení a plnění nádob plyny

Montáž, opravy, revize a zkoušky tlakových zařízení a nádob na plyny

Montáž, opravy, revize a zkoušky zdvihacích zařízení

Izolatérství

Malířství, lakýrnictví, natěračství

Pokrývačství, tesařství

Klempířství a oprava karoserií

Kamnářství

Opravy silničních vozidel

Holičství, kadeřnictví

Zdroj: Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

Příloha C: Obsahová náplň živnosti řemeslné - zednictví

Zednictví	<p>Provádění zednických, kladečských a obkladačských, betonářských, šamotářských a komínářských prací při výstavbě, rekonstrukcích, adaptacích a opravách novodobých i historických objektů. Jedná se o odborné práce zaměřené na vyzdívání nosných a výplňových zdí, příček i kleneb z cihel, tvárnic a kamene, vyzdívání kanalizačních a vodovodních objektů, provádění vnitřních i vnějších omítek, torkretování. Osazování prefabrikovaných překladů, schodů, zárubní, oken, zábradlí, římsových desek, komínových dvířek a podobně, včetně betonování stavebních konstrukcí. Provádění konstrukcí ze sklobetonu, provádění dodatečné izolace zdiva historických i jiných objektů, náročných omítek nebo vícebarevných sgrafit. Zhotovování a opravy vnějších i vnitřních dlažeb z dlaždic i mozaik různých druhů a velikostí, vnitřních obkladů stěn, stropů a pilířů v běžném provedení, obkladů schodišťových stupňů, provádění teracových podlah nebo teracových obkladů, kladení dlažeb z kamenných desek nebo tak zvané benátské dlažby, provádění vnitřních obkladů mozaikou (plavecké bazény, operační sály a podobně) či venkovních obkladů soldů nebo průčelí všemi druhy obkladových materiálů tradičními a nově zaváděnými technologiemi, provádění dlažeb s obrazci a nápisy nebo prací podle uměleckých návrhů. Provádění montáží konstrukcí nosných i nenosných příček, rovných a šikmých stropních zavěšených podhledů, suchých podlah a obkladů stěn a sloupů systémy suché výstavby podle stanovených technologických postupů, včetně konstrukcí s požadavky na protipožární odolnost při rekonstrukcích, nástavbách, vestavbách i novostavbách obytných a průmyslových objektů. Provádění zateplování obvodových plášťů budov kontaktními a nekontaktními zateplovacími systémy. Uměleckořemeslné zpracování sádry pro jemné stavební práce, práce při zhotovování interiérových a exteriérových výzdob budov ze sádry, umělého kamene nebo jiných hmot, modelování a odlévání členitých soch, reliéfů a plastik, vytváření složitých maket a miniaturních modelů pro filmové a divadelní účely, zhotovování sgrafit.</p> <p>V rámci živnosti lze dále provádět bourání stavebních konstrukcí nebo jejich sanace, šamotářské práce včetně oprav vyzdívek průmyslových pecí, vložkování komínů keramickými materiály, zhotovování lehkých přestavitelných příček, dvojité instalčních podlah, instalčních šachet, příček ze sádrových či jiných obdobných bloků nebo panelů a speciálních akustických konstrukcí, povrchovou úpravu konstrukcí z materiálů obsahujících sádrovec (štěrkováním, štuky a podobně), montáž fabionů, rolet, žaluzií, větracích mřížek, ozdobných lišt a podobně.</p>
------------------	--

Zdroj: Nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností

Abstrakt

Slavíčková, T. (2020). *Metodika založení a provozu živnostenského podnikání* (Bakalářská práce), Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta ekonomická, Česko.

Klíčová slova: živnostenské podnikání, podmínky podnikání, podnikatel, živnostenský zákon, živnostenské oprávnění, živnostenský úřad, daně, účetnictví, daňová evidence

Bakalářská práce je zaměřena na živnostenský zákon a podnikatele, kteří provozují živnost na základě živnostenského oprávnění. Je zde popsáno a obecně analyzováno živnostenské podnikání v České republice od jeho samotného počátku až po aktuálně platnou právní úpravu živnostenského zákona. Pozornost je věnována zejména povinnostem podnikatelů při založení živnosti a v průběhu samotného podnikání, což je interpretováno v praktickém příkladu. Kromě povinností vycházejících ze živnostenského zákona jsou rozebrány i další kritéria podnikání, např. platba daní, vedení účetnictví a další. Živnostenské podnikání je zmapováno v konkrétním území – v obci s rozšířenou působností Horažďovice.

Abstract

Slavičková, T. (2020). *Methodology of establishment and operation of the trade business* (Bachelor Thesis). University of West Bohemia, Faculty of Economics, Czech Republic.

Key words: trade business, business conditions, businessman, trade law, trade license, trade license office, taxes, bookkeeping, tax records

This bachelor thesis focuses on the Trade Licensing Act and the entrepreneurs who conduct business under a trade license. It describes and provides a general analysis of the trade business in the Czech Republic, starting from its conception and covering everything up to the current legal regulation of the Trade Licensing Act. Special attention is given to the obligations of entrepreneurs both when establishing and whilst conducting a trade. This is demonstrated on a practical example. In addition to the obligations arising from the Trade Licensing Act, other business criteria are also analysed, such as the payment of taxes, bookkeeping and more. The trade business is mapped in the specific area of town Horažďovice.